

Tájházi Hírlevél

**A Magyarországi Tájházak Szövetségének
tájékoztatója**

**2003. 1. füzet
Jósvafő, 2003. február**

Tisztelt Olvasó, Kedves Barátaim!

Annak a Tájházi Hírlevélnek az első füzetét tartja a kezében, amelyről 2002. november 26-án – némi megilletődött lámpalázzal – beszéltem a Szövetség alakuló közgyűlésének végén. Egy társadalmi szervezet életének a legreménytelibb szakasza az indulás, az első lépések megtétele, hiszen ilyenkor a nagy ívű, szárnyaló terveket a cudar tények még nem árnyékolják be.

Az év végi bírósági szünet és adminisztrációs döcögés következtében a Tájház Szövetség bírósági bejegyzésének végzése csak február elején jutott birtokunkba, de így is jó esélyünk van arra, hogy február végére már adó- és számlaszámmal rendelkezünk, beindíthassuk életünket. Az elmúlt hetek azonban nem teltek eredménytelenül. A 2002. december 12-i elnökségi ülésen (amelyet a Szabadtéri Néprajzi Múzeum vendégszeretettel élvezve Szentendrén tartottunk) meghatároztuk a Szövetség 2003-évi munkatervét, költségvetését, az elnökség működési rendjét. Véglegesítettük a regionális képviselő határait.

Egyesületünk székhelyén – az Aggteleki Nemzeti Park központjában, a 380 lelkes Jósvafőn – az Önkormányzat rendelkezésünkre bocsátott egy iroda-helyiséget, amelyet bebútoroztunk és munkavégzésre alkalmassá tettük.

Munkánkhoz a továbbiakban természetesen egy telefonvonal és némi számítógépes háttér biztosítása is szükséges, de ehhez jelenleg még nincsenek meg a forrásaink. Jól esett az a néhány érdeklődő, esetenként türelmetlen telefoni megkeresés, amely a tényleges munka mielőbbi beindulását sürgette. Ezen vagyunk, csak egy kis türelmet kérünk még.

Hírlevelünk első számát tagtoborzónak is szánjuk, megküldjük mindazon magyarországi és határon túli tájház vezetőnek, tulajdonosnak, fenntartó szervnek és reménybeli támogatóknak, akiket soraink között szeretnénk tudni. Bízunk abban, hogy a megkeresetteknek minél nagyobb hányada visszajelzi belépési szándékát, így Szövetségünk minél előbb valóban kiteljesedik, megerősödik, egységes arculatúvá válik; a hazai és határainkon túli tájházak hálózatának sokszínűségét megőrizve. Reméljük, hogy hamarosan saját honlappal rendelkezünk, és annak segítségével állandóan friss információkkal láthatjuk el tagjainkat, egységes arculattal jeleníthetjük meg az általunk képviselt nemzeti kincset.

Kérem Önöket, hogy a Hírlevéllel kapcsolatos észrevételeiket, javaslataikat, igényeiket jelezzék, hogy azokat a további számok szerkesztésénél figyelembe vehessük. Végezetül egy kérés: ha rendelkeznek friss információk anyagokkal tájházukról, akkor azt juttassák el március 14-ig a Szövetség címére, hogy azokat az **UTAZÁS '2003** kiállításon terjeszthessük (2003. március 20-23. között). A nagy látogatószám miatt csak nagyobb tömegű szóróanyag kihelyezése célravezető! Minden olvasónknak és reménybeli tagunknak eredményes felkészülést kívánok a 2003. évi vendégfogadásra, házaik felkészítésére. Tisztelettel köszönti Önöket:

Szablyár Péter ügyvezető elnök

Tájházak végveszélyben?...

Mit tehet egy önkormányzat, ha vészesen kiürült a kasszája, s nem tudja előteremteni a megemelt közalkalmazotti bérek fedezetét? Szorosabbra húzza a nadrágszíjat, szűkebbre veszi a költségvetés kiadásait, s megpróbálja elfogadtatni a helyi közösséggel a megszorító intézkedéseket. Tudjuk jól, hogy amikor választani, s költségvetéseket lefaragni kell, a kultúrára fordított kiadásokat szokás legelőször megkurtítani. S történik mindez olyan helyeken is, ahol néhány évvel ezelőtt a köz akaratából, sok-sok jó szándékkal, összefogással és szakmai hozzáértéssel alkottak meg egy intézményt, majd kézműves műhelyekkel, nyári alkotó táborokkal tették élővé a település közös erővel létrehozott tájházát.

A napokban a Nagykörűi Tájház szakmai vezetője kereste meg a tájházi szakfelügyeletet, s jelezte, hogy a helyi önkormányzat, a tájház tulajdonosa és fenntartója hosszú távra bérbe kívánja adni az intézményt, s erről már a képviselőtestületi határozat is megszületett. Az 1997. CXL. törvény értelmében a muzeális intézmények – mint amilyenek a tájházak is – tulajdonosa és fenntartója a működési engedélyben meghatározott jogi személy, önkormányzat, költségvetési szerv, vagy társadalmi szervezet. Minden, a fenntartóra vonatkozó változás az engedély módosítását teszi szükségessé, s ezt kizárólag a Nemzeti Kulturális Örökség minisztere engedélyezheti.

Megoldás lehet-e ebben a kétségbeejtő helyzetben a bérbeadás? Joggal érvelhet úgy az önkormányzat, hogy ez még mindig jobb, mintha egyszerűen bezárnák a tájházat. Valóban, az ebben az esetben szinte törvényszerűen bekövetkező megsemmisülésnél lehet, hogy jobb. Azonban több, mint elgondolkodtató egy ilyen terv. Egyrészt, a működtetésre történő bérbeadás esetén a működési engedély módosítását kell kérni a NKÖM miniszterétől, természetesen előzetesen benyújtva a bérleti szerződés tervezetét. Másrészt, biztosítani kell a muzeális intézményben lévő műtárgyak megőrzését, megfelelő állagvédelmét, az épület szakszerű karbantartását, a látogathatóságot, és a tájház szellemiségéhez igazodó, színvonalas programokat. Van-e mindehhez kellő hozzáértés, szakmai garancia és megfelelő, folyamatosan létező kontroll? Sajnos, tapasztalataink azt jelzik, hogy kulturális intézmények bérleti viszonyra alapozott működtetése előbb-utóbb az üzleti szempontok győzelmét jelenti a szakmai hitelesség fölött.

Hagyhatjuk-e tájházainkat erre a sorsra jutni? A válasz egyértelmű. Mindent meg kell tennünk azért, hogy közösségi összefogással, pályázati lehetőségek felkutatásával a sok-sok fáradsággal létrehozott gyűjtemények a jövőben is létrehozóikat szolgálhassák.

T. Bereczki Ibolya

Bemutatkozik a nagytótfalui tájház

- Dr Simor Ferencné Bokody Éva -

Megyénket, Baranyát a török hódoltság óta köztudottan sok nemzetiség, és - már kevésbé köztudottan, de még a XX. század elején is - sokszínű magyarság lakta. Az egymástól főképp viseletükben, szokásaikban és felekezeti hovatartozásukban különböző magyar néprajzi csoportokból nem kevesebbet, mint tízet írt le Zentai János néprajzkutató. Ezek közül, a beletartozó falvak számát tekintve nagyságrendben a harmadik, a négy nagy református csoport egyike: Drávaszög. E csoport reprezentánsa Nagytótfalu. Tájháza ennek a csoportnak múltbeli értékeit, hagyományait igyekszik a feledéstől megmenteni, minél több honfitársunkkal megismertetni, - és legfőképpen: minél több környékbeli gyermek tudatvilágába, értékrendjébe beépíteni. Ennek a szolgálatnak felvállalásával vált, és válik évről-évre újra méltóvá az élő múzeum névre.

Drávaszög a Dunántúl, benne Baranya megye délkeleti csücske. Ahogy a neve mondja: a Drávának a Dunába szögellése révén a két folyó által határolt terület, melyet Trianon kétfelé vágott. 11 református magyar falu került Horvátországhoz: ez Belső-Drávaszög. 22 település maradt az anyaországban Siklós központtal: ez a rész a Siklós-vidéknek is nevezett Külső-Drávaszög

A gyűjtés megkezdésének indító rugója az a felismerés volt, hogy ennek a gazdag hagyományú, népművészetének szépségében kiemelkedő magyar csoportnak nincs egy szilárd pont a talpa alatt, amin lábát megvethesse, ahol ősei kincseit fölfedezze, önazonosságát fölépítse. A már összegyűjtött anyag - évekig tartó küszködés után - a kicsiny, 360 lelkes falu följánlása révén került annak a körzetesítés során megüresedett, volt református iskolája- és tanítólakába. Az 1846-ban épült, íves tornácú, gyönyörűséges épület népi műemlékké nyilváníttatása, igaz két év munkája árán, de nehézségek nélkül ment. A műemléki helyreállítás és az anyag restaurálása után a megnyitóra 1988. szeptember 9-én került sor - az öregek emlékezete szerint az 1934-es harangszentelés óta nem látott ünneplő tömeg örvendezése közepett.

Megvolt tehát az archimedesi egy szilárd pontunk, amin állva a világot ugyan nem, de a közönyösséget megpróbáltuk kifordítani sarkaiból. '89 tavaszán már lelkünk szerint való március 15-ét ünnepeltünk a Tájház udvarán, januártól működött a szövőszakkörünk, júliusban gyermektábort szerveztünk, Mihály-napkor pedig, közkívánatra, újra együtt volt a falu apraja-nagyja, falunapot ünnepelni.

Most néhány szót magáról a gyűjteményről. Múzeumi viszonylatban nem túl nagy - kb. 2000 db-os állományunk leggazdagabb része, legfőbb kincse a textilanyag. Drávaszög asszonyai művészek voltak a szövésben és hímzésben. 7 db "bugafőkötőnk" van, a drávaszögi selyemhímzésnek a XIX. sz. második feléből való, csodálatos szépségű és csodával határos módon megmaradt emlékei. - Az első szoba /más vidéken: tisztaszoba/ bútorzata a XIX - XX. sz. fordulójáról való, jómódú gazdacsaládok, falusi értelmiségiek-használta szép, faragott siklósi

asztalosmunka. Közülük a tárolásra alkalmasak - tárlóként szolgálva - zsúfolásig vannak a ruházkodás, a lakás, a háztartás textiljeivel. Sok a házivászon alapú kincünk, ezek közt is számos a díszesre kiszőtt, kihímezett darab. Eszközünk közül számunkra legértékesebb az a kilenc, már működőképesé tett szövőfa /szövőszék/, amely - a szakkör használatában - a szövés tanításának alapfeltétele. Sok értékes mezőgazdasági és háztartási eszközünk van, nagyrészüket egyelőre restaurálásra várva. Az épület utcafronton lévő kisebbik helyisége az Iskolatörténeti Gyűjtemény: egy osztatlan iskola osztályterme, a Pécsi Várostarténeti Múzeum munkatársainak keze munkája. Az idelátogató gyermekek egyik legkedvesebb zuga kicsiny padjaival, nagy táblájával, a természetes számológéppel, s egy, az apróbb tárgyakat - palatáblát, ellenőrző könyvecskéket, fotókat őrző tárlóval. Az itt élt nagy tanító-egyéni ségek: Baksay Sándor, Kossa Dániel emlékére márványtáblát avattunk az épület utcai homlokzatán, 48-as honvédeknek pedig kopjafát állítottunk a 150. évfordulóra.

És még egyszer néhány szó, a kis múzeumot élővé tevő munkánkról - a "Nagyotfalui Műhely"-ről. A gyermekek számára, helybelieknek és siklósiaknak, egész iskolaéven át tart, heti egy foglalkozással a szövőszakkör. Fiatal, lelkes szakoktató, Simor Eszter vezeti a csapatot 5 évestől 15 évesig, fiúkat, lányokat vegyesen. Sokszor bizonyul kevésnek a kilenc szövőszék és a hat állvány, annyira sokan szeretnének részt venni a foglalkozásokon. A nyári kézművestáboraink /3x6 nap/ szövőrészlege is ebben a műhelyben dolgozik, azzal a különbséggel, hogy akkor a tornácon is állnak szövőszékek. Ilyenkor természetesen más foglalkozások is vannak: fafaragás, nemezelés, gyöngyfűzés, csuhébabakészítés, sásfonás, origami, - minden turnusban 1-1 táncház, és minden reggel - hogy meg ne ártson - 15-20 perc néprajz, honismeret. Esténként tábortűz, daltanulás, dalolás, játék. Sok a visszatérő gyermekünk: van, aki ötödik éve itt van minden nyáron. Az év folyamán három, csemetekörökben igen népszerű gyermek-napunk is van: húsvétváró, karácsonyváró és az őszi falunaphoz csatlakozó. Végezetül annyit: a szinte sehol-számon nem tartott magyar néprajzi csoportunkat bemutató kicsiny intézményünk fennmaradásához - meggyőződésünk szerint - a múzeumokra irányuló központi támogatási rendszer lényeges megváltoztatására lenne szükség. Amit egy mégoly áldozatkész, gondolkodásában előrelátó 360 lelkes település nem tud anyagilag vállalni, azt központi pénzzel kellene pótolni: hogy fiatal munkatársi szakgárdát - ha nem is nagy létszámút, de egyáltalán! - tudjunk foglalkoztatni. Hogy ideiglenes működési engedélyünket véglegessel tudjuk felcserélni.

Siklóson, 2003.január27-én.

dr.Simor Ferencné Bokody Éva
tájházvezető

Várjuk a következő számokban bemutatkozni kívánó tájházak jelentkezését !

Tájházaink állapotáról - problémák és megoldások

- Baranyai Zoltán építmény fenntartó mérnök -

A tájházak - funkciójukból és jellegükből adódóan - régi építésű, általában nem lakott épületek. Nem ritka közöttük a száz évnél is idősebb, ami tiszteletet kelt bennünk, de számos problémát is felvet. Az elmúló évek korhadt faszervezeteket, lehullott tapasztást vagy vakolatot és hézagos tetőket hagytak maguk után.

Ha ezeknek a házaknak a szépségét még sokáig szeretnénk élvezni (ha nem is mi, de gyermekeink vagy unokáink), mindenképpen tennünk kell az idő vasfoga ellen, amihez az alábbiakban szeretnénk segítséget nyújtani.

Terveink szerint minden évszakban az aktuálisan elvégzendő feladatokról ejtenénk néhány szót, kiegészítve ezt egy részletesebben tárgyalt témával. Számítunk rá, hogy megkeresnek bennünket aktuális problémáikkal, melyekre a következő számban reagálhatunk, reményeink szerint többünk okulására (ha a baj azonnali beavatkozást igényel, természetesen levélben válaszolunk).

Mint az közismert, az épületeinkbe beépített szerkezetek és anyagok tartóssága korlátozott. Ezt részint természetes, részint kóros jelenségek okozzák, melyekről később még szót ejtünk. Annyi azonban mindenképpen bizonyos, hogy megfelelő beavatkozásokkal a folyamatok lassíthatók vagy használat szempontjából elfogadhatóvá tehetők.

Manapság ezekhez a beavatkozásokhoz megszámlálhatatlan korszerű anyag és technológia áll rendelkezésre. Joggal vetődik fel a kérdés, hogy a hagyományos paraszti módszerekkel épült házak esetén meddig mehetünk el ezek alkalmazásában. Erre egy népművészetekkel foglalkozó barátom a következőt válaszolta: *"Honnan tudod, hogy ők nem használták volna, ha annak idején megtehették?"*. Ebből számomra a tanulság annyi, hogy megfelelő hozzáértéssel és az e házak iránt érzett elkötelezettséggel mindig megtalálható a megfelelő kompromisszum. Erre fogunk törekedni.

Épületeink állapotának alakulásában (és ez kiemelten igaz a hagyományos paraszti technológiával épült házakra) az egyik legjelentősebb szerepet az időjárás, annak változásai és szélsőségei játszik. Ez általában kihat a közvetlen környezetre is, így indirekt módon már hatványozottan kell számolnunk vele. Ezek közül kiemelten kezelendő a víz (minden formájában), a napsugárzás és a fagy.

A földből és vályogból készült falszerkezetek (pl. vetett vályogfal, paticsfal, döngölt fal, rakott fal stb.) egyik legnagyobb ellensége a kapilláris úton felszivárgó, vagy közvetlenül a csapadékból a felületén keresztül belekerülő víz. Jelentősen rontja szilárdságukat, nem kívánt alakváltozásokat okoz, károsítja a kapcsolódó szerkezeti elemeket (vakolat, tapasztás) továbbá az esztétikum és a komfortérzet szempontjából sem kívánatos. A nedvesség táptalaja a különböző farontó gombáknak is, amelyek főleg a levegővel közvetlenül nem érintkező faszerkezetek ellenségei. A falfelületeken megjelenő salétromot valamint penészfoltokat is a víznek köszönhetjük. Amennyiben az áramló víz az alaptestet, vagy az alaptest funkcióját ellátó szerkezetet "támadja meg", annak akár a tartószerkezetekre nézve is súlyos következményei lehetnek

A Nap károsító sugarainak hatását mindannyian éreztük már egy-két óra napozás után. Nincs ez másképp építőanyagok, épületszerkezetek esetében sem. Az ennek leginkább kitett fából készült szerkezetek felületén szürkülő foltok jelennek meg, a homlokzati falfelületeken a színes festés összerepedezik, kifakul.

A fagy bomlasztó hatását a víznek kitett szerkezetek esetén érezhetjük leginkább. Ez az - általában fűtetlen - tájházak falai esetén fokozottan jelentkezik, de például a héjazatok esetén általános probléma.

A másik jelentős tényező a helytelenül kialakított, vagy a megrongálódott és nem megfelelően helyreállított szerkezeti csomópontokban, megoldásokban keresendő.

A hiányos vagy sérült héjazat, a szegélybádogozások illetve az azokat helyettesítő egyéb megoldások elégtelensége, a héjazaton túllógó szaruvégek (és még sorolhatnám) mind egy-egy lehetőség a víz bejutására, az arra érzékeny faszerkezetekhez. Ezt a hatást tovább fokozza az is, hogy az alátéthéjazat (pl. cserép alatti fólia) ezekről az épületekről túlnyomó részben - érthető okokból - hiányzik, így a porhó akadálytalanul jut a padlásra. A faanyagvédelemmel csak kivételes esetben találkozunk, ami a fenti problémák hatását csak fokozza. A fából készült szerkezeti elemek (pl. földmgerenda, sárléc, áthidalógerendák) gyakran közvetlenül kerülnek elfalazásra, betapasztásra, ez növeli a farontók megjelenésének lehetőségét.

A vakolatok, tapasztások általában a falakba került vizet benntartják, akadályozzák a megfelelő szellőzést, így felerősítve a víz káros hatásait. Mivel ezek a házak csaknem egytől egyig a falak nedvességgel szembeni szigetelése nélkül készültek, ez általános és jelentős problémát okoz.

Mint az a fentiekben látható (bár a felsorolás korántsem volt teljes és kimerítő) ezek a jelenségek halmozódnak és felerősítik egymást. Továbbá káros hatással vannak a nem teherhordó jellegű, ám mégis nagy fontossággal bíró egyéb szerkezetekre (pl. a padló szerkezetek vagy a nyílászárók). A továbbiakban ezeknek a hibáknak és hiányosságoknak a megszüntetéséről, megelőzéséről vagy kivédéséről szólnunk, először általánosságban, majd ígéretünknek megfelelően minden évszakban a javasolt munkálatokról egy kicsit részletesebben, konkrét anyagokat, technológiákat is felsorolva.

Általánosságban két - számunkra fontos - épület-fenntartási folyamatot kell megkülönböztetnünk.

Az első akkor kerül előtérbe, amikor a meghibásodás, elhasználódás, egyszóval a tönkremenetel még nem következett be. A célunk ekkor az, hogy - lehetőség szerint - megelőzzük a káros folyamatok hatását, de legalábbis kitoljuk azok bekövetkezésének idejét. Ezt karbantartásnak nevezzük, helyenként a tervszerű megelőző karbantartás (TMK) kifejezés is megtalálható (bármilyen pejoratív tartalmat is kapott, mégis a nevében van a lényeg!). Hosszútávon mindenképpen ez a gazdaságos és műszakilag korrekt megoldás, megóv bennünket sok felesleges kiadástól és bosszúságtól, szemben a sajnos legtöbb helyen tapasztalható "tűzoltással".

A másik a hiba bekövetkezésekor, vagy az elhasználódásnak olyan stádiumában válik lényegessé, ami már tarthatatlan állapotokat eredményez. Ez a mértékétől függően lehet javítás, karbahelyezés, részleges vagy teljes felújítás, a lényeg az, hogy minél ritkábban legyen rá szükség, hiszen ez a költségesebb fenntartási tevékenység.

A leírtakból talán kitűnik, hogy tervezett sorozatunkban többek között a karbantartás fontosságára szeretnénk felhívni a figyelmet, természetesen ötleteket, tanácsokat adva annak elvégzésére, mint már említettem, évszakonkénti bontásban.

A következőkben a jelenleg aktuális tavasszal elvégzendő feladatok felsorolása és részletes tárgyalása fog következni. Lehet vitatkozni azon, hogy valóban minden itt szereplő munkálatot tavasszal kell-e elvégezni. Azt hiszem, egy logikus, lehetőség szerint (hiszen nem konkrét épületekről beszélünk) teljes körűen felépített rendszer szerint haladva elérjük célunkat, az alkalmazott rendszertől függetlenül.

Jelen esetben a héjazatok, a különböző vakolatok (tapasztások), festések, mázolások (faanyagvédelem) és a padlóburkolatok karbantartásának és fontos kérdéseinek tárgyalása a célunk.

A héjazatok közül a három talán legelterjedtebb típussal foglalkozunk. Amennyiben ezektől eltérő fedéssel kapcsolatban merülnek fel kérdések, és igény merül fel a tárgyalásukra, későbbi

számaink valamelyikében beszámolunk erről. Fontos, hogy lehetőség szerint hozzáértő és gyakorlott szakemberrel végeztessük a munkákat, megkövetelve az alábbiakban felsoroltakat, így a minőségre valamint a biztonságra is nagyobb a garancia.

A Magyarországon leginkább fennmaradt héjazattípus (az alapanyag tartósságából is adódóan) az égetett cserép. Számtalan formája és rendszere ismert, melyek ezeken a kereteken belül részletesen nem felsorolhatók, ezért csak a karbantartással kapcsolatos általános jellemzőket tudjuk leírni.

A tél elmúltával alapos vizsgálatnak kell alávetni a cserépfedés minden elemét. A fagyott, törött, akasztójuk vesztett cserepeket cseréljük ki, még mielőtt a gravitáció által kerülnek le a tetőről. A lecsúszott darabokat és az elmozdult gerinccserepeket igazítsuk helyre, szükség esetén rögzítsük mechanikus úton (pl. kisebb egyenetlenségek vagy erős szélnek kitett oldalak esetén). A pótlásról mindenképpen a méretegyezőséget figyelembe véve gondoskodjunk, ha azonban pontosan a hiányzóval megegyezőt nem találunk (pl. hosszkülönbség), győződjünk meg róla, hogy a vizet korrekt módon levezesse a hézagokból. Ma a legismertebb cserépgyárak A csornai és a békéscsabai Tondach, a Tatai és a Mátrai cserépgyár, de számos import cseréprendszerből is kereshetünk megfelelőt. Célszerűen ezek erre szakosodott kereskedőktől szerezhetők be.

A következő a kiegészítő elemek, így a bádogosszerkezetek vizsgálata, szükség szerinti javítása. Ezek általában egyedileg is könnyedén legyártható és pótolható anyagok. A leggyakoribb hibák az illesztések tömítetlensége, az alapanyag korróziója és a rögzítések tönkremenetele.

Végül a lécek és fa szegélyek vizsgálata következik, amelyek jelen esetben a héjazathoz sorolhatók. A vetemedett, erősen lehajlott, korhadt elemeket feltétlenül érdemes cserélni, a toldozgatás hosszú távon nem vezet célra. fontos a meghibásodás okának felderítése és kiküszöbölése a hiba környezetében is (pl. vízbefolyás, túlterhelés). Az újonnan beépített anyagokat feltétlenül el kell látni megfelelő faanyagvédelemmel (erről a későbbiekben várhatóan részletes cikk fog megjelenni).

A következő, nálunk igazán tradicionálisan használt, fedőanyag a nád. Kifejezetten specifikus, ma már sajnos kevesek által ismert, technológiája megköveteli, hogy szakembert hívjunk hozzá (hacsak nem vagyunk magunk is képzett nádazók).

A legfontosabb, hogy folyamatos karbantartást igénylő héjazatról van szó. Általában a szakirodalom a körülményektől függően 3-5 évente szükséges szárfelverést és kipótlást javasol, ami a kicsúszott, elporladt nádszálak igazítására szolgál, és visszaállítja a nádazás tömörségét. Az ellenőrzést mégis minden évben hajtsuk végre, megelőzendő a

súlyosabb meghibásodást. Fontos lehet még a fonott és rakott szegések vizsgálata és javítása, mivel ezek lehetnek minden fedés gyenge pontjai.

A harmadik, szintén hagyományos ám ritka, fedés a fazsindely. Hasonlóan a nádhoz, szakember bevonása feltétlenül ajánlott.

Javítás szempontjából ez a legérzékenyebb héjazat, mivel az elemek olyan módon kapcsolódnak egymásba, és kerülnek a cseréphez rögzítésre, amely nagyon nehézkessé teszi közbelső elemek cseréjét. Általában nem egy-két elemre, hanem egy területre terjed ki a javítás, ez némi könnyebbséget jelent. Fontos a hiba környezetének alapos vizsgálata, hogy a fertőzött részeket teljes egészében cserélni tudjuk (természetesen itt a korhadásról van elsősorban szó). Itt se feledkezzünk el a szegélyek körültekintő szemrevételezéséről.

A fazsindelyhez legmegfelelőbb anyag a vörösfenyő (magas gyantatartalma miatt) vagy a bükk. Elkészítés szempontjából a hasított technológiával készültet helyezzük előtérbe, mivel ennél a módszernél kevésbé sérülnek a faanyag rostjai.

Az új és a meglévő zsindelyek esetében is gondoskodni kell a hatékony és megfelelő faanyagvédelemről.

A következő nagy témakör a vakolatok (tapasztások) kérdése. Az esetek döntő többségében a vizesedés okozta fagyásból, salétromosodásból adódó porladás, lepergés, foltosodás a hibajelenség.

A szigetelés utólagos pótlása illetve helyettesítése ugyan esetenként megoldható, de ez általában szerkezeti problémákat vet fel, ráadásul igen korlátozottak és egyediek a lehetőségek, nem beszélve a költségekről. Célravezetőbbnek, olcsóbbnak és általánosabban alkalmazhatónak tűnik annak az elvnek a követése, mely a kapilláris úton felszivárgó vizet "továbbengedi" a falfelületeken keresztül a légtérbe. Ennek alapfeltétele a megfelelő minőségű, "lélegző", jó páraáteresztő tulajdonságokkal bíró vakolóhabarcs (és természetesen festés) használata.

Erre a komoly vakolatgyártók rendszereket fejlesztettek ki, ilyen például a Baumit Sanova is, de vegyi anyag gyártó cégeknek is léteznek olyan habarcs-adalékszerei, melyekkel a kellő hatás létrehozható (ilyen pl. a Ceresit cég lélegző adaléka). Ezek használatával száraz, szilárd felületet kapunk. A hagyományos agyagtapasztás ezért rejt magában "veszélyeket", mivel a nedves agyag köztudottan vízzáró, így a vizet a falban tartva a nedves folt egyre feljebb kúszik.

A különböző falazati anyagok más és más technikákat követelhetnek, erről a gyártók adnak felvilágosítást. Tapasztalataim szerint azonban ezek a korszerű, előkevert anyagok jól tapadnak akár a kőből, akár a vályogból, akár a téglából készült felületekre, bár szükség lehet mechanikai rögzítésre is (pl. rabc). Igazából konkrét tanácsokat csak az adott épületet ismerve lehet (szabad) adni, van néhány alapelv.

A felületeket mindig alaposan, kihézagolva meg kell tisztítani, majd alapozni. A közbelső rétegeket az előírt várakozási idők pontos betartásával kell felhordani, mert ez befolyással lehet a vakolat későbbi működésére. Ezeket a vakolatokat általában a nedves folt felett 50 cm-rel bezárólag kell elkészíteni, célszerű egy saroktól sarokig tartó falfelületet teljes egészében javítani (így alkalmazhatjuk tapasztás esetén is, hasonló felülettel kialakítva láthatatlanná tehető az eltérés). Nagyon fontos, hogy a vakolatra kerülő festék lélegző tulajdonságai ne legyenek rosszabbak a vakolaténál, mert ez jelentősen lerontja a hatásfokot, vagy akár teljes egészében tönkreteszi (ld. később).

Ezután következik a festés-mázolás témaköre, melyre az előzőekben történt már utalás.

A házainknál leggyakrabban használt festőanyag az oltott mész. Ez lélegzés szempontjából megfelelőnek mondható, olcsó, esztétikus, egyszerűen kezelhető és népi építészetünkben tradicionális anyag. Hátránya a gyenge tartósság, a porzás és nagy rétegvastagság, ami többszöri átfestésnél szilárdsági problémákat okoz. Ezzel együtt szívesen ajánlom mindenkinek, és megfelelőnek tartom, főleg beltérben (itt nem éri nap). Tapadásának és tartósságának növelésére, valamint a porzás csökkentésére vízüvegoldatot adagolhatunk hozzá (kb. 1:15 arányban), a jobb fedés érdekében Bécsi fehéret keverhetünk bele, a könnyebb felhordás elősegítésére pedig egyszerű étolajat önthetünk bele (az arány kb. 1:25 - 1:30). Célszerű legalább fél éves de inkább "öregebb" meszet használni, ami nem fagyott meg télen.

Ha valaki a több időráfordítást és gondot okozó, ám autentikus anyag helyett szívesebben használna tartósabb, de szintetikus festéket (amivel megfelelő ügyességgel hasonlóan rusztikus felület készíthető, mint mésszel), annak azt javaslom, hogy válassza a drágább, de minden szempontból megbízhatóbb mesterfestékeket. Ezek általában bolti forgalomban nem kaphatók, hanem a szaktereskedők keverik ki az adott igényeknek megfelelően a szükséges mennyiséget. Bármit is állítanak az olcsóbb barkács-festékek gyártói, lélegző hatás és tartósság szempontjából nem veszik fel a versenyt ezekkel az anyagokkal. Általában az alább felsorolt festékgyártók területi képviselőik által közvetlen helyszíni tanácsadást végeznek a legoptimálisabb eredmény elérése érdekében. Ilyenek a Dörken, a Relius vagy a Tikurilla, vagy a Baumit szilikátfestékei.

A falfestéseknél alapvető és általános kérdés (anyagtól függetlenül, de mégis a megfelelő anyaghoz alkalmazkodva) a felületek megfelelő előkészítése, értem ez alatt a laza, régi festékrétegek eltávolítását, a szükséges mértékű impregnálást (laza, poros felület esetén), és a festés alatti simító vagy rusztikus felületkialakítást (pl. glettelés). Ügyeljünk arra, hogy belső térben és homlokzaton nem azonos minőségű és típusú

glettet valamint festéket kell használni, ezért mindig a megfelelőt válasszuk.

A mázolások esetén azt javaslom, hogy a - sajnos - hagyományosan használt olajfestékeket és zománcokat igyekezzünk elfelejteni. Ezek sem esztétikájukban, sem alkalmasságukban, sem tartósságukban nem ezekre a házakra valók. Ezek helyett az előzőekben felsorolt festékgyártók által forgalmazott vastaglazúrokat (kültérben) vagy lazúrokat (beltérben) javaslom. Ezek megfelelő "életteret" engednek a fának, jó minőségűek és tartósak, valamint pigmenttartalmuk által védelmet nyújtanak a Nap káros sugarai ellen is (ebből következik, hogy kültérben ne használjunk színtelen lazúrt, vannak natúr fa színű anyagok is, ha nem akarunk színeset alkalmazni).

A régi festék eltávolítására a csiszolást javaslom, a maró hatású anyagok alkalmazásának számos hátrányos következménye lehet. Ezután a megfelelő előkészítés, portalanítás, alapozás itt is - hasonlóan a falakhoz - rendkívül fontos, majd következhet a fedőrétegek felhordása.

A bevezetőben említésre került a faanyagvédelem is, tulajdonképpen a nyílászárók mázolása is ebbe a kategóriába tartozik. Fontos azonban, hogy ellenőrizni kell (hiszen a mázolás ez ellen nem véd) a nyílászáró faszerkezetének állapotát is, mert az ebben megtelepedett farontó gombák könnyen veszélyt jelenthetnek egyéb faszerkezeteinkre is. Itt általában a probléma megjelenésénél már csak a csere lehetséges, törekedjünk az egyedileg, a régi mintájára legyártott szerkezet beépítésére. A javításokkal, toldozgatásokkal csak kitoljuk - összességében jóval drágábban - a csere időpontját.

Végül a padlóburkolatokról ejtsünk néhány szót. Ennek is három alapvető típusát soroljuk fel, úgy, mint föld, kő (tégla) és fa.

A földpadlókkal egyszerű a dolgunk, tavasszal a kisebb hibákat javíthatjuk, áttapasztathatjuk, tisztíthatjuk. Az agyaghoz a kötés erősítése és a keményítés végett istállótrágyát vagy oltott meszet szoktak keverni.

A kő és téglapadlók esetén sem sokkal bonyolultabb a helyzet, a fellazult illetve törött lapokat kell kicserélni, célszerű ezt a padló adott technológiájával tenni (pl. homokba ágyazás), hogy homogén legyen a szerkezet. Itt a hézagolás javítása, pótlása hosszabbíthatja meg a padló élettartamát.

A fapadlók egyik jelentős hibája a korhadás. Ez csak cserével javítható hatékonyan, ezzel együtt a hiba környezetét is meg kell vizsgálni, a gombák átterjedésének lehetősége miatt. Az új és a meglévő elemeket is ajánlott megfelelő faanyagvédelemmel ellátni. A másik hibaforrás a felület használatából adódik. Nem okoz különösebb gondot, egyesek szerint kifejezetten esztétikus a kopott fapadló. A bevonatra vagy lenolajkencés beeresztést javaslom (2-3 évente), ha nincs erős

használatnak kitéve, vagy vizes bázisú matt padlólakkot, ha erősebb használat várható. A balesetveszély miatt ügyeljünk a rögzítőszegek visszaütésére, ha azok a mozgástól kihúzódnak.

Amennyiben a tárgyalt témakörökkel kapcsolatban kérdésük van, a szerkesztőség címére küldött levelükre vagy e-mail-ükre a következő számban, vagy hasonló módon levélben vagy e-mail-ben válaszolunk.

Ha a felsorolt termékek beszerzésével kapcsolatban nehézségekbe ütköznek, segítségképpen három, általam ismert és elismert gyártó cég telefonszámát az alábbiakban megadom, itt bővebb felvilágosítást kaphatnak:

Tondach: 06-96/262-111

Baumit: 06-1/260-9939

Dörken: 06-1/261-1300

Továbbra is azt javaslom, hogy ne barkács áruházban, hanem szakkereskedőnél vásároljunk, így sok bosszúságtól óvhatjuk meg magunkat, és talán a pénztárcánkat is kíméljük.

Reméljük, hogy sikerült hasznos és használható tanácsokat, információkat adni, melyekkel legalább az érdeklődést felkeltettük, éreztetve a kérdés fontosságát.

A következő számban az épület tartó- és speciális szerkezeteinek kérdéseivel szeretnénk foglalkozni (tetőszerkezet, falak, alapozás, járdák, szivárgók, kémények, tűzhelyek), ezzel együtt várjuk ötleteiket, javaslataikat, hogy miről szeretnének részletesebben olvasni.

**„MAGYARORSZÁGI TÁJHÁZAK SZÖVETSÉGE”
ALAPSZABÁLY**

I. AZ EGYESÜLET NEVE, SZÉKHELYE, LOGÓJA

1. Az Egyesület neve: Magyarország Tájházak Szövetsége
rövid neve: Tájház Szövetség
2. Székhelye: 3758 Jósvafő, Dózsa Gy. u. 3.
3. Az Egyesület logója:
4. Az Egyesület jellege: nemzetközi
5. Az Egyesület jogállása:

A Magyarországi Tájházak Szövetsége a Magyar Köztársaság Polgári Törvénykönyvének 61-64. §-ai, az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény, valamint a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény alapján, önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező, nyilvántartott tagsággal működő, nyílt szakmai társadalmi szervezet, mely önálló jogi személy.

II. AZ EGYESÜLET CÉLJA

Tájház: a népi építészet szempontjából jelentős, esetleg népi műemlékeknek minősített épületekben berendezett lakásbelsőket (esetleg műhelyeket, kezdetlegesebb ipari létesítményeket) bemutató muzeális intézmény.

Az Egyesület célja:

1. A Magyarországon létező tájházakat működtető jogi- és természetes személyek érdekeinek képviselete és összehangolása. A tájházak megőrzésének, szakszerű helyreállításának, működtetésének, fenntartásának, fejlesztésének elősegítése, új tájházak létrehozásának szakmai támogatása, valamint részvétel a tájházakkal és gyűjteményeikkel kapcsolatos tudományos kutatásokban.
2. A tájházakat működtető szervezetek és személyek jó szakmai együttműködésének elősegítése, az ehhez szükséges információellátás és szakmai érdekképviselet biztosításával, továbbképzések, konferenciák szervezésével, szakmai fórumok működtetésével.
3. A magyarországi tájházak jellemzőit tartalmazó adatbázis létrehozása és rendszeres karbantartása, a tájházak létezésével és tevékenységével kapcsolatos információk folyamatos publikálása (honlap).

Az Egyesület céljainak megvalósítása érdekében nemzetközi jelleggel működik.

III. AZ EGYESÜLET TEVÉKENYSÉGE

1. Az Egyesület céljainak elérése érdekében tevékenysége során törekszik a tájházak létesítésével és működtetésével kapcsolatos rendszeres tájékoztatás biztosítására, javaslatok kidolgozására az illetékes kormányzati szervekkel és hatóságokkal kialakítandó információs és munkakapcsolat elmélyítésével.
2. A Tájház Szövetség tagjai nem jogi személyiségű regionális szakmai szervezetet hozhatnak létre és működtethetnek. A regionális szervezet képviseletére az elnökség tagjai kapnak megbízást. A regionális szervezetek működési szabályzatuk (a Szövetség Szervezeti és Működési Szabályzatának része) és munkatervük szerint végzik tevékenységüket a Tájház szövetség alapszabályában foglaltak szerint.
3. Tagjai véleményének figyelembe vételével állást foglalnak, és javaslatokat tesznek a kormányzati szervek által hozott, a képviselt szakterületet érintő döntések és szabályozók tervezeteivel kapcsolatban.

4. Sajátos eszközeivel feltárja, felvállalja és képviseli tagjai érdekeit bel- és külföldön egyaránt, különösen:
 - a) Kapcsolatot tart kül- és belföldi szervezetekkel, melyekkel kölcsönös megállapodások keretében szervezi a régiók, kistérségek tájházai közötti közvetlen kapcsolat kialakulásához szükséges kereteket, feltételeket;
 - b) A nemzetközi fórumokon képviseli tagjait.
 5. Rendszeres kapcsolatot alakít ki az illetékes kormányzati szervekkel, főhatóságokkal, rokon szakmai szervezetekkel és ezek területi szerveivel. Részt vesz a tájházakkal kapcsolatos rendelkezések, pályázati kiírások előkészítésében, igény esetén azok bírálatában, egyeztetéseiben.
 6. A magyarországi tájházak szakmai színvonalának növelése érdekében:
 - a) folyamatosan tájékoztatja tagjait a tájházak létesítésével és fenntartásával, üzemeltetésével és karbantartásával kapcsolatos műszaki-, jogszabályi háttér változásáról, a létesítés, karbantartás- és működtetés feltételeinek biztosításához igénybe vehető források megszerezhetőségéről (pályázatok);
 - b) közreműködik a szakmai képzés- és továbbképzés, az egységes arculatteremtés kérdéseiben;
 - c) folyamatosan tájékozódik az igénybe vehető pénzalapokról, támogatásokról. Tagjai igényeinek megfelelően közreműködik a pályázatok színvonalas kidolgozásában;
 - d) tagjai tevékenységéhez kapcsolódó rendezvényeket, konferenciákat szervez, szakmai-, műszaki-, jogi információkat gyűjt, rendszerez és bocsát rendelkezésre;
 - e) szakmai és propaganda célú PR tevékenységet végez tagjai munkájának segítése érdekében;
 - f) javaslatok, vélemények, tájékoztatások adásával előmozdítja a kormányzati- helyi önkormányzati-, regionális- és kistérségi programok közérdekkel összhangban történő kidolgozását.
 7. Az Egyesület vállalja, hogy céljai megvalósítása során közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független, azoknak anyagi támogatást nem nyújt, tőlük támogatást nem fogad el, országgyűlési képviselői, megyei-, és fővárosi önkormányzati képviselőválasztáson jelöltet nem állít és nem támogat és ezt a jövőre nézve is kizárja.
 8. Az Egyesület a Kszv. rendelkezéseinek figyelembe vétele szerinti közhasznú szervezetként működik és jön létre, tekintettel arra, hogy a társadalom és az egyén közös érdekeinek kielégítésére az előbb hivatkozott törvény 26. § c) pontjában foglalt alábbi közhasznú tevékenységet látja el:
 4. „nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés”
 5. „kulturális tevékenység”
 6. „kulturális örökség megóvása”
 7. „műemlékvédelem”
- Az Egyesület az előbbieken hivatkozott törvény 4. §-ban foglalt rendelkezések szerint **közhasznú szervezetként** folytatja tevékenységét és működik.
9. Az Egyesület közhasznú szolgáltatásaiból a tagjain kívül más is részesülhet. A közhasznú szolgáltatások igénybevételének feltételeit és módját a Közgyűlés határozza meg. A Közgyűlés döntése nyilvános, azt az Egyesület Hírlevelében, ill. a székhelyén kifüggesztett hirdetőtábláján közzé kell tenni.

IV. AZ EGYESÜLET VAGYONA, GAZDÁLKODÁSA

1. Az Egyesület induló vagyona a tagok által az alapításkor jogi személyek által befizetett minimum 10.000,- Ft, egyéni tagonként 1500,- Ft, amely a 2003. naptári évre szóló tagsági díj.
2. Az Egyesületi tagok évenként meghatározott tagdíjat kötelesek fizetni.
3. Az éves tagdíj mértékét a Közgyűlés állapítja meg és hagyja jóvá.
4. Az Egyesület saját önálló költségvetése alapján gazdálkodik. Az Egyesület vagyona elsősorban a tagok által fizetett tagdíjakból, jogi személyek és magánszemélyek felajánlásaiból, hozzájárulásaiból képződik, valamint növeli a gazdálkodás eredményéből származó esetleges jövedelem.
5. Az Egyesület vagyonával önállóan gazdálkodik, tartozásaiért saját vagyonával felel. Az Egyesület célja megvalósítása, gazdasági feltételeinek biztosítása érdekében kifejtett szolgáltatások nyújtásával – másodlagosan – gazdasági-vállalkozási tevékenységet is folytathat. Az Egyesület vállalkozási tevékenységét csak közhasznú céljainak megvalósítása érdekében azokat nem veszélyeztetve végzi. Az Egyesület gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, azt az alapszabályban meghatározott célok elérésére, valamint tevékenységére fordítja.
6. A tagok az Egyesület tartozásaiért saját vagyonukkal nem felelnek.
7. Az Egyesület:
 - a) váltót, más hitelviszonyt megtestesítő értékpapírt nem bocsáthat ki,
 - b) vállalkozásának folytatásához közhasznú tevékenységét veszélyeztető mértékű hitelt nem vehet fel,
 - c) az államháztartás alrendszerétől kapott támogatást hitel fedezetéül, illetve hitel törlesztésére nem használhatja,
 - d) befektetési tevékenységet nem folytathat.

V. AZ EGYESÜLET TAGJAI

1. Az Egyesület tagja lehet minden magyarországi tájház tulajdonosa, fenntartója, kezelője, ill. az azt fenntartó természetes személy, más muzeális intézmény jogi személy, valamint ezek jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetei, és a tájházak ügyéért felelősséget érző és tenni kívánó magyar és nem magyar állampolgárságú magánszemélyek, (akik) amelyek magukra nézve kötelezőnek ismerik el az Egyesület alapszabályát, és annak eleget tesznek. Jogi személyek tagsági jogukat megbízottjukon keresztül gyakorolhatják.
2. A tagok jogai és kötelességei

Az Egyesület tagja:

- a) részt vehet az Egyesület tevékenységében és rendezvényein (állandó-, vagy alkalmi bizottságainak ülésein, az Elnökség, a Felügyelő Bizottság ülésein), ezek keretében véleményt nyilváníthat, észrevételt és javaslatot tehet, tájékoztatást kérhet; tagként, vagy az általa képviselési joggal felruházott személy által;
- b) választhat és választható az Egyesület szerveibe; igénybe veheti az Egyesület szolgáltatásait;
- c) köteles eleget tenni az Alapszabályban meghatározott kötelességeinek, tagdíjat fizetni.
- d) Az Egyesület valamely szervének törvénysértő határozatát bármely tag – a tudomására jutástól számított 30 napon belül – a bíróság előtt megtámadhatja.

e) Az a tag, aki tevékenyen nem kíván részt venni az Egyesület munkájában, de céljaival egyetért, azt erkölcsileg és anyagilag támogathatja.

3. Belépés az Egyesületbe

A tagfelvételt az Egyesület Elnöksége dönt. Elfogadás esetén a belépés időpontja azonos a belépési nyilatkozat dátumával.

Az Elnökség tagfelvételt elutasító döntése ellen az elutasított 15 napon belül panasszal fordulhat a Közgyűléshez. A Közgyűlés a soron következő ülésén köteles dönteni a panasz tárgyában.

Az Elnökség az Egyesület tagjairól nyilvántartást vezet.

4. Az egyesületi tagság megszűnése

a) kilépéssel, amelyet az elnökséghez kell írásban bejelenteni;

b) kizárással (a tagdíj nemfizetése, illetve a tagságra való érdemtelenység esetén);

c) a tag halálával, jogi személy jogutód nélküli megszűnésével.

Az Egyesületből való kilépés szándékát írásban, az Elnöknek kell bejelenteni. A tagsági viszony megszűnése a bejelentést követő első elnökségi ülésen a kilépési szándék tudomásul vétele esetén lép életbe, addig a tagsági viszony fennáll.

A tagdíj nem fizetése nem jelenti a kilépési szándék jelzését. Tagdíj nem fizetés esetén kizárással akkor kerülhet sor, ha a tag azt az esedékességtől számított hat hónapon belül írásbeli felszólítás ellenére nem fizette meg.

Az Egyesület Elnöksége – tagjai többségének egybehangzó szavazatával – érdemtelenység címén kizárhatja a tagot az Egyesület sorából, ha

- annak tevékenysége az Alapszabályba ütközik;

- a tag tevékenysége ellentétes az Egyesület céljaival, vagy egyébként az Egyesület céljainak megvalósulását veszélyezteti, illetve sérti az Egyesület jó hírnevét.

Az Elnökség a kizárásról hivatalból vagy bármely tag, írásban benyújtott, indoklással ellátott indítványára határoz. Az elnökség a kizárási indítványról haladéktalanul értesíti a kizárandó tagot, aki annak kézhezvételétől számított 15 napon belül – az elnökhöz címezve – írásbeli észrevételeket tehet arra.

A kizárásról szóló döntésről haladéktalanul értesíteni kell a tagot.

A tag a kizárásról szóló határozat ellen, annak kézhezvételétől számított 15 napon belül a közgyűléshez fordulhat fellebbezéssel. A fellebbezés elbírálásáig a tag a tagsági jogait nem gyakorolhatja. A közgyűlés a fellebbezés tekintetében a következő közgyűlésen köteles dönteni.

VI. AZ EGYESÜLET SZERVEZETE

Az Egyesület szervei:

1. Közgyűlés
2. Elnökség
3. Elnök
4. Ügyvezető elnök
5. Felügyelő Bizottság
6. Felügyelő Bizottság elnöke

1. Közgyűlés

- 1.1. A Közgyűlés az Egyesület legfőbb döntéshozó szerve, tagjai az egyéni tag magánszemélyek és a jogi személy egyesületi tagok képviselői.
- 1.2. Az Egyesület Közgyűlései nyilvánosak, de egyes napirendi pontjai zárttá tehetők, ha annak nyilvánossága a hatályos jogszabályi rendelkezések figyelembe vételével mások személyiségi jogait sértené.
- 1.3. A Közgyűlés döntéseit nyílt szavazással, a VI/1.7. pontban meghatározottak kivételével egyszerű szótöbbséggel hozza. Az Egyesület tisztségviselőinek megválasztása nyílt szavazással történik. A döntéshozatal során minden tag egy szavazattal rendelkezik. Szavazategyenlőség esetén a javaslatot elvetettnek kell tekinteni.

- 1.4. A Közgyűlést évente legalább egy alkalommal össze kell hívni, de szükség szerint a közgyűlés bármikor összehívható. A Közgyűlést az Elnök hívja össze oly módon, hogy a tagokhoz az írásbeli meghívó (ajánlott levél) az ülést megelőzőn 8 nappal megérkezzen. A meghívónak tartalmaznia kell az ülés idejét, helyét valamint az ülés napirendi pontjait és mellékelni kell az esetlegesen szükséges írásos anyagokat is. Az Elnök köteles harminc napon belül rendkívüli közgyűlést összehívni, ha
- azt a Bíróság elrendeli, vagy
 - a tagok legalább egyharmada az ok és cél megjelölésével kéri.
- A Közgyűlés üléseit az Elnök vezeti.
- 1.5. A Közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a szavazásra jogosult tagok több, mint fele, vagyis 50% + 1 fő jelen van.
- 1.6. Határozatképtelenség esetén a Közgyűlést el kell halasztani és 10 napon belül – azonos napirend mellett – ismételten össze kell hívni. Az eredeti meghívóban tájékoztatni kell a tagokat arról, hogy a megismételt Közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes, kivéve a feloszlás, vagy más egyesülettel történő egyesülés kérdését, amelyhez az összes tag legalább 2/3-ának jelenléte szükséges.
- 1.7. A Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik:
- a) az alapszabály megállapítása és módosítása;
 - b) az éves költségvetés meghatározása;
 - c) az Elnökség éves beszámolójának elfogadása, számviteli törvény szerinti éves beszámoló valamint a közhasznúsági jelentés elfogadása;
 - d) az Egyesület megszűnésének, átalakulásának, beolvadásának vagy szétválásának, más társadalmi szervezettel való egyesülésének, úgyszintén feloszlásának kimondása;
 - e) az Egyesület Szervezeti és Működési Szabályzatának elfogadása;
 - f) az Elnökség és Felügyelő Bizottság ügyrendjének jóváhagyása;
 - g) az Elnökség tagjainak, az Elnöknek, továbbá a Felügyelő Bizottság tagjainak és elnökének megválasztása,
 - h) az Ügyvezető Elnök megválasztása;
 - i) az egyesületi tagdíjak mértékének jóváhagyása;
 - j) javaslat tétele a tájházak érdekében végzett tevékenység elismerésére,
 - k) javaslat tétel az „Év tájháza” oklevél és díj adományozására;
 - l) döntés mindazokban az ügyekben, amelyeket az Alapszabály kizárólagos hatáskörébe utal.
- 1.8. A Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozó kérdésekben, így különösen az 1.7. c) pontban meghatározott kérdésben a határozathozatalhoz a Közgyűlés legalább 66 %-os igen szavazata szükséges.
- 1.9. Összeférhetlenségi szabályok
- a) Az Egyesület vezető szerveinek vagy más testületi szerveinek határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója, élettársa [Ptk. 685. § b)] (a továbbiakban együtt: hozzátartozó) a határozat alapján
 - kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy
 - bármilyen más előnyben részesül, illetve a megköthető jogügyletekben egyébként érdekelt.Nem minősül előnynek az Egyesület cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás, illetve az Egyesület által tagjának tagsági jogviszony alapján nyújtott, megfelelő cél szerinti juttatás.
 - b) A közhasznú szervezet megszűntét követő két évig nem lehet az Egyesület vezető tisztségviselője az a személy, aki olyan közhasznú szervezetnél töltött be – annak megszűntét megelőző két évben legalább egy évig – vezető tisztséget, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlítette ki.
 - c) A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles az Egyesületet előzetesen tájékoztatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.
- 1.10. Az Egyesület Közgyűléséről jegyzőkönyvet kell felvenni, amely évente újratekintett sorszámozással folyamatosan tartalmazza a Közgyűlési határozatokat. A jegyzőkönyvnek pontosan tartalmazni kell a Közgyűlési határozatot, (döntés tartalma) döntést,

meghozatalának időpontját és helyét, valamint hatályát, a kötelezettek körét, a döntést támogatók és az ellenzők számarányát, személyét, és kérésre a tag külön véleményét.

- 1.11. A jegyzőkönyv alapján a Közgyűlés által hozott határozatokat, azok sorszámozása szerint a Határozatok Könyvébe be kell vezetni. Ugyanezen rendelkezéseket értelemszerűen alkalmazni kell az Elnökségi ülések jegyzőkönyvezésére, valamint a határozatok nyilvántartására.
- 1.12. Az Egyesület a Közgyűlésen hozott határozatokat, döntéseket az érintettekkel közvetlenül írásban, illetve az Egyesület általános, egész tevékenységét érintő ügyekben hozott határozatait, döntéseit a székhelyén kifüggesztéssel hozza nyilvánosságra és a Múzeumi Hírlevél és az Örökségvédelem c. lapban közzéteszi.
- 1.13. Az Egyesület működésével kapcsolatos iratokba előre jelzett időpontban bárki betekinthesz, az Egyesület tisztségviselőjének jelenlétében. Nem vonatkozik ez arra az esetre, ha az adott irat nyilvánosságra hozatala bármely személy személyiségi jogait sértené.
- 1.14. Az Egyesület működéséről, szolgáltatásai igénybevételi módjáról, rendezvényeiről, illetve szakmai anyagairól kérelemre közvetlenül az anyagok megküldésével tájékoztatja a tagságot, illetve a nyilvánosságot. Az éves beszámolót, a közhasznúsági jelentést, működése, illetve szolgáltatásai igénybevételi módját a Múzeumi Hírlevél és az Örökségvédelem c. lapban hozza nyilvánosságra.

2. Elnökség

2.1. Az Elnökség az Egyesület tevékenységének koordináló, irányító szerve. A Közgyűlések közötti időszakokban az Egyesület munkáját az 11 tagú elnökség – a Titkárság, mint ügyintéző szerv közreműködésével - irányítja. Az Elnökség tagjai:

- Elnök: 1 fő;
- Ügyvezető elnök: 1 fő;
- Elnökségi tagok: 9 fő, a Tájházzövetség regionális szervezeteinek képviselői

2.2. Az Elnökséget a Közgyűlés nyílt szavazással három évre választja. Az Elnökség maga állapítja meg ügyrendjét, döntéseit mindig szótöbbséggel, nyílt szavazással hozza.

2.3. Az Elnökség (alapításkori) tagjai:

elnök:	Dr. Füzes Endre
lakcím: 1124 Budapest, Tornalja u. 4.
ügyvezető elnök:	Szablyár Péter
lakcím: 3758 Jósvafő, Dózsa Gy. u. 3.
elnökségi tag:	Andó György
lakcím: 5600 Békéscsaba, Bem u. 34.
elnökségi tag:	Dimény Gábor
lakcím: 9025 Győr, Ráth Mátyás tér 2.
elnökségi tag:	Fuchszné Benák Katalin
lakcím: 6630 Mindszent, Köztársaság tér 9. II. 13.
elnökségi tag:	Jakabné Heller Anna
lakcím: 7735 Himesháza, Kossuth u. 112.
elnökségi tag:	Nagy Endre
lakcím: 9701 Szombathely, Pázmány krt. 28.
elnökségi tag:	Hegedűsné Majnár Márta
lakcím: 3325 Noszvaj, Honvéd u. 4.
elnökségi tag:	Dr. Kovács József László
lakcím: 2040 Budaörs, Szivárvány u. 8. II. 12.
elnökségi tag:	Danter Izabella
lakcím: 92526 Boldog 159, Szlovákia
elnökségi tag:	Vargáné Dócs Valéria
lakcím: 3973 Cigánd, Kertköz u. 76.

- 2.4. Az Elnökség tagjai nem lehetnek egymásnak közeli hozzátartozói (Ptk. 685. § b.) pont) élettársa, (továbbiakban: hozzátartozó) nem állhatnak egymással munkaviszonyban, vagy más függőségi viszonyban.
- 2.5. Az Elnökség feladata:
- elbírálja a belépési nyilatkozatokat, dönt a tagfelvétel ügyében;
 - folyamatosan áttekinti és irányítja az Egyesület működését, operatíván intézkedik mindazon kérdésekben, amelyek nem tartoznak a Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe;
 - alkalmi bizottságokat hoz létre, szükség szerint külső szakértőket bíz meg;
 - dönt az Egyesület munkáját segítő, a költségvetésben jóváhagyott keretek között működő titkárság létszámáról, feladatairól,
 - munkaterve szerint rendszeresen foglalkozik az Egyesület céljainak elérése érdekében a tevékenységi körébe tartozó témákkal és aktuális feladatokkal,
 - dönt jogi személyek és magánszemélyek felajánlásainak, hozzájárulásainak elfogadásáról.
- 2.6. Az Elnökség határozathozatalában nem vehet részt az a személy, aki vagy akinek közeli hozzátartozója (Ptk. 685. § B.) pont) élettársa, (a továbbiakban együtt hozzátartozó), a határozat alapján
- kötelezettség vagy felelősség alól mentesül, vagy
 - bármilyen más előnyben részesül, illetve a megkötendő jogügyletben egyébként érdekelt.
- Nem minősül előnynek a közhasznú szervezet cél szerinti juttatásai keretében a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatás, illetve az Egyesület által tagjának, a tagsági jogviszony alapján nyújtott jelen okirat szerinti célok szerinti juttatás.
- 2.7. Az Elnökség üléseit évente négy alkalommal tartja. A határozatképességre, a szavazás rendjére, a nyilvánosságra, a határozathozatal rendjére, a nyilvántartás vezetésére, a döntések közlésére, valamint az iratokba történő betekintés szabályaira, a közgyűlésre vonatkozó VI/1. ponton belül az 1.2.; 1.3.; 1.5.; 1.6.; 1.10.–1.14. pontjába foglalt rendelkezések megfelelően irányadók. Szavazategyenlőség esetén a javaslatot elvetettnek kell tekinteni.

3. Elnök

Az Elnököt a Közgyűlés nyílt szavazással három évre választja.

Az Elnök a Közgyűlésen beszámol az Elnökség munkájáról, és a folyamatban lévő ügyekről.

Az Elnök jogosult az Egyesület képviselőjében önállóan aláírni. Szerződéskötésre, kötelezettségvállalásra az ügyvezető elnökkel együtt jogosult.

4. Ügyvezető elnök

4.1. Az ügyvezető elnök feladatait az Elnökség szükség szerint határozza meg. Az Ügyvezető elnököt a Közgyűlés nyílt szavazással három évre választja meg. Feladatait az ügyvezető elnöki titkárságon látja el. Vele szemben a munkáltatói jogokat az Elnökség gyakorolja.

4.2. Az Ügyvezető elnök feladatai

- megszervezi és végzi az Egyesület adminisztrációját;
- előkészíti a testületi ülések anyagait;
- folyamatosan kapcsolatot tart a társszervezetekkel, szövetségekkel,
- végrehajtja az Elnökség által meghatározott feladatokat;
- intézi a pénzügyeket, elkészítteti a mérleget, a könyveléshez adatokat és bizonylatokat szolgáltat.

4.3. Az Ügyvezető elnök jogosult:

- az Egyesület képviselőjében önállóan aláírni;
- pénzügyekben eljárni, azzal a kitételrel, hogy szerződéses kötelezettséget csak az elnökkel együtt vállalhat;
- az elnökkel együtt szerződéses kötelezettséget vállalni
- a működéssel kapcsolatos szerződéseket az elnökkel együtt megkötöni.

Az Ügyvezető elnök felelős:

- a) a működéssel kapcsolatos pénzügyi műveletek jogszerűségéért;
- b) az Egyesület adminisztrációjáért, a jóváhagyott pénzügyi és egyéb elnökségi döntések végrehajtásáért.

5. Felügyelő Bizottság

- 5.1. A Felügyelő Bizottság az Egyesület pénzügyi, gazdálkodási tevékenységének ellenőrző szerve, tagjait a Közgyűlés választja nyílt szavazással 3 éves időtartamra.
A Felügyelő Bizottság 3 főből áll, 2 tagja és elnöke van.

Elnök:	dr. Vígh Annamária lakcím: 1124 Budapest, Pagony u. 2.
Tag:	Tánczosné dr. Bereczki Ibolya lakcím: 2017 Pócsmegyer, Fürj u. 20.
Tag:	Sisa Béla lakcím: 1028 Budapest, Szepesi u. 2.

- 5.2. A Felügyelő Bizottságnak nem lehet elnöke, tagja, aki:
- a) az Egyesület vezető szerveinek tagja és tisztségviselője, a szakosztályok, területi szervezetek, állandó és ad hoc bizottságok, illetve az egyéb szervek tisztségviselője
 - b) a jelen közhasznú szervezettel a megbízatásán kívül más tevékenység kifejtésére irányuló munkaviszonyban, vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll, ha jogszabály másként nem rendelkezik.
 - c) a jelen közhasznú szervezet cél szerinti juttatásából részesül - kivéve a bárki által megkötés nélkül igénybe vehető nem pénzbeli szolgáltatásokat, és az egyesület által tagjainak a tagsági jogviszony alapján nyújtott, létesítő okiratnak megfelelő cél szerinti juttatást - illetve
 - d) az a) - c) pontban meghatározott személyek hozzátartozója. (Kszv. 8.§.(2) bek.)

A Felügyelő Bizottság tagjai nem lehetnek egymásnak közeli hozzátartozói (Ptk. 685. § b.) pont) élettársa, (továbbiakban: hozzátartozó) nem állhatnak egymással munkaviszonyban, vagy más függőségi viszonyban.

- 5.3. A Felügyelő Bizottság feladat- és hatásköre:
- a) ellenőrzi az egyesület törvényes és alapszabályszerű működését és gazdálkodását, céljainak megvalósulását. Ennek során a vezető tisztségviselőktől jelentést, a szervezet munkavállalóitól pedig tájékoztatást vagy felvilágosítást kérhet, továbbá a közhasznú szervezet könyveibe és irataiba betekinthez, azokat megvizsgálhatja. (Kszv.11.§. (1)bek.)
 - b) a Közgyűlés elé kerülő legfontosabb jelentéseket köteles előzetesen megvizsgálni, azokról kialakított véleményét a Közgyűlésen ismertetni.
 - c) a Felügyelő Bizottság elnöke és tagjai az egyesület vezető szervének ülésein tanácskozási joggal részt vehetnek, illetve részt vesznek. (Kszv 11.§. (2) bek.)
 - d) a Felügyelő Bizottság jogosultságait, kötelezettségeit, teendő intézkedéseit a Kszv. 11.§. (3) (4) (5) bekezdésekben foglaltak szabályozzák, mely szerint jogosult illetve köteles eljárni.

- 5.4. A Felügyelő Bizottság ülései nyilvánosak. A Felügyelő Bizottság maga állapítja meg ügyrendjét.

- 5.5. A Felügyelő Bizottság üléseit szükség szerint, az ellenőrzési feladatokhoz igazodóan, de évente legalább 2 alkalommal tartja. A Felügyelő Bizottság akkor határozatképes, ha mindhárom tagja jelen van, határozatait egyszerű szótöbbséggel, nyílt szavazással hozza. Szavazategyenlőség esetén a javaslatot elvetettnek kell tekinteni. A Felügyelő Bizottság ülését annak elnöke hívja össze az ülést megelőzően oly módon, hogy a tagokhoz a meghívó az ülést megelőzően 8 nappal megérkezzen. A meghívónak tartalmaznia kell az ülés idejét,

helyét valamint az ülés napirendi pontjait és mellékelni kell az esetlegesen szükséges írásos anyagokat is.

6. A Felügyelő Bizottság Elnöke

- 6.1. A Felügyelő Bizottság Elnökét három évre a Közgyűlés választja meg nyílt szavazással.
- 6.2. A Felügyelő Bizottság elnöke vezeti a Felügyelő Bizottság üléseit.
- 6.3. A Felügyelő Bizottság elnöke évente beszámol a Közgyűlésnek a Felügyelő Bizottság munkájáról és megállapításairól.

VII. AZ EGYESÜLET KÉPVISELETE, ALÁÍRÁSI JOG, UTALVÁNYOZÁS

1. Az Egyesület képviselete:

Az Egyesületet az Egyesület Elnöke és az Ügyvezető Elnök önállóan képviselik. A bankszámlák feletti rendelkezési jog az elnököt az ügyvezető elnökkel vagy bármely más magyar állampolgár elnökségi taggal együttesen illeti meg.

2. Aláírás az Egyesület képviseletében:

Az Egyesület képviseletében az aláírás úgy történik, hogy a képviseletre jogosult az Egyesület neve vagy rövidített neve alá írja saját nevét önállóan az aláírási címpéldányának megfelelő módon.

3. Az Alapszabályt, annak módosítását és a számviteli törvény szerinti éves pénzügyi beszámolót az Elnök és az Ügyvezető elnök együtt írja alá.

VIII. AZ EGYESÜLET MEGSZÚNÉSE

1. Az Egyesület megszűnik feloszlással, más társadalmi szervezettel való egyesüléssel, feloszlattal, illetőleg megszűnésének megállapításával. Megszűnése esetén – a hitelezők kielégítése után – vagyonáról a Közgyűlés döntése szerint kell rendelkezni. Az ezzel kapcsolatos teendők ellátása a felszámolók feladata.
2. Ha az Egyesület feloszlattal szűnt meg, vagy megszűnését állapították meg, és a vagyon hovatartozásáról nem történt rendelkezés, vagyona a hitelezők kielégítése után állami tulajdonba kerül, és azt közérdekű célra kell fordítani. A vagyon felhasználásának módját nyilvánosságra kell hozni.

IX. EGYEBEK

1. Az Alapszabályban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyv (a többször módosított 1959. évi IV. törvény), az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. tv., valamint a mindenkor hatályos és vonatkozó jogszabályok rendelkezései irányadóak.
2. Az Egyesület tagjaitól kizárólag csak olyan adatokat, információkat kér, amelyek törvény, vagy rendelet alapján nyilvánosak, bárki számára egyébként is hozzáférhetők. Tisztségviselőit és alkalmazottait titoktartási kötelezettség köti.
3. Az Egyesület jogi személy tagjai képviselőt neveznek meg, aki ténylegesen választható és betölthet tisztséget, a jogi személy nevében jogokat gyakorolhat.
4. Jelen Alapszabályt az Egyesület 2002. november 26-án megtartott Alakuló Közgyűlése elfogadta, és az a bírósági nyilvántartásba vétellel válik hatályossá.

Kelt, Budapest, 2002. november 26.

Dr. Füzes Endre sk.
Elnök

Szablyár Péter s.k.
Ügyvezető elnök

A Szövetség nyilvántartásba vételét tartalmazó bírósági végzés

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI BÍRÓSÁG

Pk.63.434/2002 – 02. szám.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság dr. Füzes Endre képviselő 2002. évi december hó 23. napján érkezett, társadalmi szervezet bírósági nyilvántartásba vételére vonatkozó kérelmére meghozta az alábbi

V É G Z É S T :

A megyei bíróság **elrendeli** a **Magyarországi Tájházak Szövetsége** közhasznú szervezetként történő bírósági nyilvántartásba vételét **3434. szám** alatt.

1.) A nyilvántartásba-vételről szóló határozat

ügyszáma: Pk.63.434/2002–02.
kelte: 2003. január 8.

2.) A társadalmi szervezet

neve: Magyarországi Tájházak Szövetsége
rövid neve: Tájház Szövetség
székhelye: 3758. Jósvafő, Dózsa Gy. u. 3.

3.) A társadalmi szervezet képviselőjének

neve: dr. Füzes Endre elnök
lakcíme: 1124. Budapest, Tornalja út 4. szám.
neve: Szablyár Péter ügyvezető elnök
lakcíme: 3758. Jósvafő, Dózsa Gy. u. 4.

4.) A társadalmi szervezet alapszabályának kelte:

2002. évi november hó 26. napja

5.) A társadalmi szervezet működési körének jellege:

tájházak érdekvédelmi képviselete

A megyei bíróság a végzés jogerőre emelkedése után a társadalmi szervezet nyilvántartásba vételéről az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalát értesíti.

Felhívja a bíróság a társadalmi szervezet képviselőjét, hogy a szervezet nevének, székhelyének, valamint a képviselő személyének megváltozását haladéktalanul köteles a megyei bíróságnak bejelenteni.

Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság
Pk.63.434/2002 – 02. szám.

végzés

- 2 -

A végzés ellen a kézbesítéstől számított tizenöt nap alatt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságnál benyújtható, de a Legfelsőbb Bírósághoz címzett három példányú fellebbezésnek van helye.

INDOKOLÁS:

A megyei bíróság a kérelem és az annak mellékletét képező okiratok alapján megállapította, hogy a társadalmi szervezet az 1989. évi II. törvény 1.–3. §-aiban meghatározott rendelkezéseknek megfelel, a nyilvántartásba vételnek törvényes akadálya nincs.

A társadalmi szervezet alapszabálya megfelel az 1997. évi CLVI. törvény 4. és 7. §-aiban írt feltételeknek, cél szerinti tevékenysége ugyanezen törvény 1. sz. mellékletében szerepel, s az egyesület kérte a közhasznú szervezatként való nyilvántartásba-vételét.

A fentiekre tekintettel a megyei bíróság a társadalmi szervezetet az 1997. évi CLVI. törvény 22. §. (3) bekezdése szerint közhasznú szervezatként vette nyilvántartásba.

M i s k o l c , 2003. évi január hó 08. napján.

A 10. P.k. 63.434/2002-2 számú
.....ítéletvégzés
2003. évi január hó 10. napján
jogerős és végrehajtható.
Miskolc, 2003. FEBR. 1. 8. napján
dr. Zöldi Tibor s.e.
megyei bíró

A kiadmány hiteléül
Beatrix Molnár
mb. tisztviselő

dr. Zöldi Tibor sk.
megyei bíró

A kiadmány hiteléül:

Beatrix Molnár
(:Molnárné Ésik Beatrix:)
mb. tisztviselő

végzés

2

Tájház Szövetség 2003. évi munkaterve

1. Az egyesület működési feltételeinek kialakítása, ügyvezető titkárság működésének beindítása
2. Az egyesület regionális és határokon túli szervezeteinek létrehozása, működtetése
3. Részvétel az **UTAZÁS ' 2003.** Kiállításon (2003. 03. 20 - 23.)
4. **TÁJHÁZI Hírlevél** szerkesztésének és kiadásának (4 alkalommal) beindítása
5. A magyarországi tájházak adatbázisának létrehozása (együttműködve a SZNM-mal és a KÖH-lal)
6. A magyarországi tájházak egységes logójának kialakítása, a kihelyezés feltételeinek kidolgozása, engedélyeztetése, forrásbiztosítása, a kihelyezés megkezdése;
7. Operatív kapcsolattartás a főhatóságokkal, szakmai társ-szervezetekkel;
8. Bekapcsolódás az NKÖM „Szülőföldünk dícsérete” programjának előkészítésébe;
9. Az „Év tájháza” pályázat kiírása és értékelése;
10. Szaktanfolyamok szervezése (leltárkészítési és épületkarbantartási szaktanfolyam) ;
11. Az **I. országos találkozó** és közgyűlés megszervezése és lebonyolítása

Magyarországi Tájházak Szövetsége
2003-évi költségvetési terve

Sor-szám	Költség elem	2003 évi terv eFt
1.	Bevételek	6.300
1.1	Rendszeres bevételek	4.300
1.1.1	Tagdíj	150x10e= 1.500 30x1.5e= 45
1.1.2	Kormányzati támogatás	2.755
1.2	Eseti bevételek (pályázatok)	2.000
2.	Kiadások	6.300
2.1	Belföldi kiadások	6.150
2.1.1	Működési költségek	2.180
2.1.1.1	Könyvelés	280
2.1.1.2	Ügyviteli költségek	1.800
2.1.1.3	Iroda fenntartási kg. (fűt., vil., tak.)	100
2.1.2	Egyéb költségek	1.270
2.1.2.1	Telefon+Internet+fax	240
2.1.2.2	Posta	70
2.1.2.3	Tájházi Hírlevél szerk.+kiadás	500
2.1.2.4	Rezsi	100
2.1.2.5	Gk. használat (1000 km/hó)	360
2.1.3	Eseti kiadások	2.700
	Eseti megbízási díjak	500
2.1.3.1	Éves szakmai találkozók	1.500
2.1.3.2	Beszerzések (számítógép, másoló, üzenetrögzítő)	500
2.1.3.3	Konferenciák	200
2.2	Külföldi kiadások	150

A Magyarországi Tájházak Szövetségének Regionális képviselési rendje

az Elnökség 1/1-2002. sz. határozata szerint :

- **Határon túli területek:** **Dr.Danter Izabella**
Munkahely: Honismereti Múzeum, 92401 Galánta, Fő u. 976/8,
Privát: Boldog 159, 92526 p. Reca, Szlovákia,
tel/fax: 00421(0)2 45915298; e-mail: danter@stonline.sk;
mobil: 00421 (0)904 267 745
- **Észak-Dunántúli régió** (Győr-Moson-Sopron; Komárom-Esztergom megye)..... **Dimény Gábor**
9025 Győr, Ráth Mátyás tér 2.; Munkahely: Nyugat-Dunántúli Területi Főépítési Iroda; tel/fax: 96-328-787; e-mail: tfi@axelero.hu
- **Nyugat-Dunántúli régió** (Vas-, Zala megye)**Nagy Endre**
Munkahely: Vas Megyei Múzeumok Igazgatósága; Szombathely, Kisfaludy S. u. 9.; tel/fax:94-500-720;
Vasi Múzeumfalv, Szombathely, Árpád u. 30. Tel: 94-311-004
Mobil: 30-395-1974; e-mail: savmuz@axelero.hu
- **Dél-Dunántúli régió** (Tolna-, Baranya-, és Somogy megye) **Jakabné Heller Anna;** 7735 Hímesháza, Kossuth u. 112.; Tel: 69-347-446, mobil: 30-37-73-542
- **Közép-magyarországi régió** (Budapest, Pest-megye): **Dr. Kovács József,** 2040 Budaórs, Szivárvány u. 8. II.12.
- **Észak-Magyarországi régió** (Nógrád-, Heves-Jász-Nagykun-Szolnok megye) :**Hegedüsné Majnár Mária**
Munkahely: 3325 Noszvaj, Kossuth Lajos u. 1. Tel: 36/463-396; mobil: 20-438-1092; e-mail:noszvaj-turizmus@agria.hu
- **Észak-kelet Magyarországi régió** (BAZ megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg-, és Hajdú-Bihar-megye):**Vargáné Dócs Valéria**
3973 Cigánd, Kertköz u. 76.; Tel: 47-334-149,
e-mail: t-varga@hu.inter.net
- **Dél-alföldi régió** (Bács-Kiskun, Csongrád-, és Békés megye):. **Fuchszné Benák Judit;** 6630 Mindszent, Köztársaság tér 9. II.13.; Tel: 62-526-090; mobil: 20-437-677, e-mail: keller@vnet.hu
- **Nemzetiségi tájházak:****Ando György**
5600 Békéscsaba, Bem utca 34. ; e-mail: ando@bmmi.hu

Ezt írták rólunk...

NÉPSZABADSÁG KULTÚRA 2003. FEBRUÁR 6

Tájházak – mostoha sorban

Önmagában az, hogy ma Magyarországon körülbelül 350 tájház működik, nem sokat mond. De gondoljunk csak bele: ezek szerint minden tizedik településen van olyan épület, amelyet a helybeliek igyekeztek eredeti formájában megőrizni, hogy falai között összegyűjthessék a falura leginkább jellemző tárgyakat. Ráadásul ez a 350-es szám csak becslés. Az utóbbi években meglehetősen sok magánszemély vállalta magára a helyi múlt megőrzésének feladatát, ám ők rendszerint nem tartották fontosnak, hogy gyűjteményüket a megyei múzeumi igazgatóságnál listába is vetessék.

Csaknem kétéves előkészítés után tavaly november 26-án, a békési népi építészeti konferencián alakult meg a Magyarországi Tájházak Szövetsége. Az alapítók úgy döntöttek, kilenc tagú elnökséget hoznak létre, hogy a vezetőségben minden régió és a határon túli magyar tájházak is megfelelő képviselőhöz jussanak. Az alapszabály értelmében a szövetség évente tart majd találkozót, miközben megpróbál napi kapcsolatot tartani a tagjaival.

Szablyár Péter, a Tájházszövetség ügyvezető elnöke – és egyben a jósavói helytörténeti gyűjtemény létrehozója – szerint a szervezetnek az a legfontosabb feladata, hogy gyakorlati segítséget nyújtson a tájházak vezetőinek. Hiszen könnyű például azt mondani, hogy pályázzanak támogatásért, elvégre az internet zsúfolásig tele van ilyen lehetőségekkel; a baj csak az, hogy a 350 tájház közül 250-ben nemhogy internet, de még telefon sincs. Éppen ezért az évente négyszeri megjelenésre szánt hírlevélben minden pályázatról igyekeznek értesíteni a szövetség tagjait.

Tagadhatatlan, hogy a tájházak legnagyobb és leküzdhetetlennek látszó problémája a pénzhány. A magánfenntartásuk gyakorlatilag csak a pályázatokban

bízhathatnak. A megyei múzeumi szervezetekhez tartozó intézmények rendszerint a sor végén állnak a költségvetés tervezésekor. Az önkormányzati fenntartású gyűjteményeknek pedig az iskolával és az idősek napközi otthonával kell versenyezniük a pénzért. Szablyár Péter szerint az utóbbi esetben az jelentene megoldást, ha állami normatíva garantálná az évente szükséges pár százezer forintot. Szerencsés lenne ugyanakkor, ha feléledne az a program, amelyet a Horn-kormány idején a munkaügyi és a művelődési tárca indított: akkor állami támogatás teremtette meg az alapját, hogy közmunkások dolgozhassanak a falusi tájházakban.

Ugyancsak nagy gond az épületek karbantartása – mondja az ügyvezető elnök. A tájházak legtöbbször olyan hagyományos anyagokból emelt népi építészeti emlékek, amely lakatlanul állandó romlásnak van kitéve. Nem árt tehát, ha a hírlevélben figyelmeztetik a vezetőket, mikor kell kitisztítani az esőcsatornákat, mikor és hogyan kell meszelni, felfrissíteni a földpadlót. Tanfolyamokat is szerveznek majd erről a témáról, javasolnak anyagokat és technikákat, de olyan „bevált” módszerekre is felhívják a figyelmet, hogy az esetleges külföldi látogatók okulására nem árt több nyelvre lefordíttatni a házak leírását.

Akadnak persze egyelőre megoldhatatlan gondok is. A múzeumi minősítéshez például olyan leltár szükséges, amelynek elkészítéséhez alapfeltétel a számítógép és a digitális fényképezőgép használata. Mondani sem kell, hogy a gyakran több ezer tárgyat őrző tájházak többségében ennek a munkának egyelőre neki sem tudnak fogni.

A hírlevélben a szövetség vezetői minden alkalommal bemutatnak majd egy tájházat. Tervezik, hogy a szervezethez csatlakozott gyűjteményekről létrehoznak egy naprakész adatbankot, amelyben a leírás mellett a nyitva tartás és az elérhetőség is benne lesz; évente szeretnék átadni Az év tájháza kitüntető címet. Mindez azt a célt is szolgálja, hogy minél inkább ráirányítsák a közönség figyelmét ezekre a gyűjteményekre. Különösen, hogy ma még kétséges, ráakad-e egyáltalán az utazó a falu – olykor egyetlen – látványosságára: Nem véletlen, hogy a szövetség szeretné elérni: a tájházzal bíró településeken a helységnevével a szervezet emblémájával is jelenjen meg.

N. K. J.

Megalakult a Magyarországi Tájházak Szövetsége

Egy hosszú, évtizedekre visszanyúló törekvés érett be 2002. november 26-án a budai várban található Magyar Kultúra Házában, ahol megalakult a Magyarországi Tájházak Szövetsége.

A 2002 szeptemberében Békésen rendezett népi építészeti tanácskozást követően felgyorsult a Cseri Miklós vezető tájházi szakfelügyelő által kezdeményezett új társadalmi szervezet előkészítése, s rövidesen elkészült egy alapszabály-tervezet, amely már alapját jelenthette a szövetség megalakulásának.

Az alakuló közgyűlésen megjelentek a NKÖM, a KÖH, a múzeumok és természetesen számtalan tájház képviselői is. Az alapszabály-tervezet megvitatásával és elfogadásával megalakult a szövetség, amely arra hivatott, hogy koordinálja a magyarországi tájházak fejlődését elősegítő munkát, és érdek-képviselői szerepet fejtsen ki a tájházak védelmének érdekében.

A közgyűlésen megválasztották a szervezet tisztségviselőit. A szövetség elnöke Füzes Endre, ügyvezető elnöke pedig Szablyár Péter. Az elnökségnek kilenc tagja van, akik egy-egy kistérséget is képviselnek: Andó György, Dimény Gábor, Fuchsné Benák Katalin, Jakabné Heller Anna, Nagy Endre, Hegedűsné Majnár Márta, dr. Kovács József László, Danter Izabella és Vargáné Dócs Valéria. Az alakuló ülés részvevői megválasztották a felügyelő bizottság tagjait is, elnökként Vigh Annamáriát, tagként pedig T. Bereczki Ibolyát és Sisa Bélát.

Az ülés végén Szablyár Péter ügyvezető elnök ismertette a 2003-as év legfontosabb feladatait. A szövetség szeretné elérni, hogy minden tájházzal rendelkező település határán tábla jelezze a tájház meglétét; s a tájházak jelzésére egységes jelrendszer szolgáljon. Az új szervezet célja 2003-ban és a további években rendszeresen regionális találkozók szervezése a tájházak fenntartói, üzemeltetői számára, amelyeket évente országos tanácskozás követne. A szervezet szeretné a határon túli kapcsolatait mind intenzívebbé tenni, tevékenységéről az egyesület negyedévenként megjelenő tájékoztató kiadványában, a Tájházi Hírlevélben kíván sokrétű információt nyújtani.

Sári Zsolt

Pályázati felhívás az „Év tájháza” cím elnyerésére

A Magyarországi Tájházak Szövetsége – alapítóinak szándékát szem előtt tartva - a hazai tájház-mozgalom népszerűsítése, értékeinek szélesebb körű megismertetése és a gyűjteményeket létrehozó, ápoló, gyarapító személyek áldozatos tevékenységének elismertetése érdekében meghirdeti az „Év tájháza” cím elnyerésére kiírt pályázatát.

A pályázaton részt vehet a Szövetség mindazon tagja, aki 2002. évben működési engedéllyel rendelkezett, fenntartótól függetlenül.

A folytonosság és esélyegyenlőség biztosítása érdekében a pályázatok tényadatait a 2002. év mutatói alapján kell összeállítani, de a beérkezett pályázatok elbírálásában meghatározó jelentősége lesz a pályázó helyszíneket bejáró bizottsági tagok közvetlen tapasztalatainak is.

A pályázati űrlapot – lehetőleg nyomtatott betűvel v. géppel kitöltve –

2003. augusztus 15-ig

kérjük visszaküldeni zárt csomagolásban, a pályázó intézmény nevének feltüntetésével a Tájház Szövetség címére. (3758 Jósvafő, Dózsa György utca 3.).

A kiírásnak nem megfelelő, hiányos, vagy határidő lejártá után érkezett pályázatokat a bíráló bizottság nem vesz figyelembe, azokat nem őrzi meg és nem küldi vissza.

A pályázattal kapcsolatos további információ a 06-30-531-9444 számon kapható.

Az „**Év tájháza**” kitüntető cím évente egy tájháznak adományozható, amely 100 000 Ft pénzüsszegeből és egy – a Szövetség emblémáját és az „Év tájháza 2003.” feliratot tartalmazó - táblából áll, amelyet a győztes házában kihelyezhet.

A díj átadására minden évben a Szövetség által szervezett Országos Tájházi Találkozó alkalmával kerül sor

A régi szlogent idézve: „a részvétel és nem a győzelem a fontos”. Emeljük ezzel is szeretett intézményeink rangját. Várjuk pályázataikat!

2003. február 15.

Elnökség

„Év tájháza”

pályázati adatlap (a 2002-évi tény adatok alapján töltendő ki)

1. A tájház neve:
2. A tájház címe:
3. Fenntartója (önkormányzat, múzeum, egyesület, egyéb civil szervezet, magánszemély, egyéb.....)
4. Éves költségvetése és annak főbb elemei:

5. 2002-ben végzett felújítások értéke (eFt):
6. 2002-ben végzett beruházás értéke (eFt):
7. Látogatószám és annak megoszlása (felnőtt, gyermek, kedvezményes)
8. Jegybevétel : eFt
9. Kiállítások (állandó, időszakos) bemutatása (max 2 A4 oldal)
10. A tájház szerepe a település kulturális, közösségi életében (max. 1A4 oldal)
11. A tájház szerepe a településen folyó hagyományőrző, helyismereti tevékenységben (max. 1A4 oldal)
12. A tájházban kapható magyar nyelvű kiadványok (szórólap, prospektus, levelezőlap, TKM füzet, stb; ezekből 1-1 pld-t kérünk mellékelni);

13. A tájházban kapható idegen nyelvű kiadványok (mint 12. pontnál)

14. A tájházban árusított ajándék- és élménymegőrző tárgyak

15. A tájházban tartott rendezvények bemutatása (max. 2A4 oldal);
16. Évente rendszeresen ismétlődő rendezvények:

17. A leltárba vett tételek száma:
18. 2002-évi gyarapodás mértéke:
19. A tájház vendégkönyvének legértékesebb beírása

20. A tájház legnagyobb erőssége, legemlékezetesebb része:

21.A tájház legsürgősebben fejlesztendő területe (állományvédelem, maga az épület, kiállítások, melléképületek, idegen-nyelvű tájékoztatás, stb)

22.Infrastruktúra kiépítettsége, állapota (WC-mosdó, ruhatár, tájékoztató táblák, idegen-nyelvű feliratok, akadálymentesítés, vagyonvédelem)

23.Van-e honlapjuk (ennek egy kinyomtatott példányát kérjük mellékelni);

24.A ház bemutatása, leírása (max. 3 A4 oldal)

25.A pályázattal kapcsolatban kereshető személy:

Neve:

Címe:

Beosztása:

Telefonszáma:

E-mail címe

.....2003.hó-n.

.....
a pályázó képviselője

Pályázati figyelő

A Tájházi Hírlevél az időszerű pályázati felhívásokra kívánja felhívni a figyelmet, tekintettel arra, hogy a szóbejöheto forrasok zome pályázati úton nyerhető el. A Tájház Szövetség 3 pályázatot nyújtott be a Nemzeti Kulturális Alapprogram Igazgatósághoz, ill. a társadalmi szervezetek 2003. évi költségvetési támogatására.

Tekintettel arra, hogy minden tagunk nem rendelkezik internetes hozzáféréssel, ezért a reményteli pályázati felhívásokat közzétesszük.

A Miniszterelnöki Hivatal és a Magyar Turizmus Rt. a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumával együttműködve pályázatot hirdet a „VENDÉGBARÁT MÚZEUM/MUZEÁLIS INTÉZMÉNY DÍJ 2003” kitüntető cím és díj elnyerésére.

A cím és a díjkitűzés célja a múzeumok, muzeális intézmények kiemelkedő turistabarát tevékenységének, szolgáltatásainak elismerése. Átadására a 2003. évi Turisztikai Világnapon kerül sor.

A kiírás három kategóriára szól, a díj értéke:

1. 10 000 látogató/év alatt (regionális jelentőségű)	0,5 millió forint
2. 10 000 -100 000-ig	1,5 millió forint
3. 100 000 látogató/év felett	3 millió forint

A díjjal az országos médiában való megjelenés is együtt jár.

Pályázók köre: működési engedéllyel rendelkező muzeális intézmények, fenntartótól függetlenül

Kategóriánként egy pályázónak ítéhető oda a díj, annak, amely a szakmai bíráló bizottság követelményeinek, a kiírásban megadott szempontok alapján leginkább megfelel.

A cím és a díj elnyerésére a **mellékelt űrlapon** kell pályázni, amely megjelenik a Turisztikai Értesítőben, a Múzeumi Hírlevélben, valamint letölthető az alábbi honlapokról: www.meh.hu, www.hungarytourism.hu, www.itthon.hu, www.nkom.hu

A pályázati felhívás megjelenik a Napi Turizmus és a Turizmus Panoráma internetes turisztikai hírlevelekben és országos napilapokban is.

A pályázat beadásának határideje: 2003. május 31.

A pályázat benyújtásának helye és módja: Magyar Turizmus Rt. (Budapest 1012, Vérmező út 4.), zárt csomagban, a pályázó intézmény nevének feltüntetésével.

A pályázattal kapcsolatos információ a 488-8700, 488-8701 és a 484-7100 telefonszámon kérhető.

A kiírás szempontjainak nem megfelelő, hiányos vagy határidőn túl beérkezett pályázatokat a bíráló bizottság nem veszi figyelembe. A bizottság két tagja – amennyiben szükségesnek tartják – személyesen is megtekintik a pályázó múzeumot.

A pályázat feltételei:

csatolni kell

- A.** a muzeális intézmény **működési engedélyének** másolatát;
- B.** az intézmény 2002. évi **költségvetésének** legfontosabb adatait
 - a.) *fenntartói támogatás*
 - b.) *saját bevétel:*
jegybevétel,
kiadvány,
rendezvény,
terembérlés stb. ill. ezek százalékos megoszlása az összes bevételhez képest,
 - c.) *kiadások:*
marketing kiadások,
rendezvények, konferenciák,
egyéb turistabarát szolgáltatások,
beruházások, látogatóbarát fejlesztések,
PR munka stb. költségeit.
- C.** **100 ezer látogató/év felett** a következő 5 évre vonatkozó **marketing tervet**, **100 ezer látogató/év alatt** a következő 5 évre vonatkozó **marketing koncepciót**, stratégiai tervet, melynek terjedelme minimum 5 maximum 10 oldal.
- D.** **látogatószám alakulására** (utolsó 5 év adatai) vonatkozó kimutatást (havi bontásban ill. rendezvényekhez való kapcsolódását grafikusán is megjelenítve)
- E.** amennyiben rendelkezik: az intézményről végzett **látogatói felmérések** következtetéseit, tapasztalatait (maximum 1 oldalban)
- F.** a **kiállítások** (állandó, időszakos) bemutatása (maximum 5 oldalban)
- G.** a **látvány-, élményelemek, attrakciót jelentő szolgáltatások bemutatását (maximum 2 oldal terjedelemben)**
 - az intézmény 2002-es teljesítménye, tevékenysége, eredményei, szolgáltatásai, amelyek alapján a díjra pályázik;
 - szolgáltatás, látvány, élmény minősége;
 - az utolsó három évben végzett, turisztikai szempontból jelentős fejlesztések;

- mellékelje a múzeum 2002. évi attrakcióiról, programjairól szóló jelentősebb újságcikkek másolatait, ill. az elektronikus médiumokban való megjelenések leírásait;

H. a megcélzott látogatókörnek nyújtott információk leírását, a személyi feltételek (öltözet, ismeretek, nyelvtudás) bemutatását (maximum 2 oldal terjedelemben), valamint mellékeljen

- fotót, CD-t, videó anyagot, marketing eszközt (kiadványt stb.) a múzeumban szervezett eseményekről, rendezvényekről, programokról, szolgáltatásokról;
- az intézmény – a pályázat szempontjából fontosnak tartott – aktuális kiadványaiból, prospektusaiból és egyéb marketing eszközeiből (plakát, poszter, képeslap, belépőjegy, tárlatvezető lap, foglalkoztató füzetek stb.), valamint jövő évi tervezett produkcióiról egy-egy példányt magyar ill. idegen nyelveken;
- 2003. évi programfüzetet, vagy a tervezett rendezvények rövid felsorolását;

I. az intézmény arculatának, megjelenésének, infrastruktúrájának bemutatását (maximum 2 oldal terjedelemben), fényképeket is mellékeljen

- megközelíthetőség, a helyszínre való megérkezés, eligazodás, parkolás, a turisták tájékoztatását elősegítő jelek (épületen kívül);
- az épület, a múzeum megjelenése, az érkezési front infrastruktúrája;
- az esetleges várakozás körülményeinek bemutatása;
- információs táblák, prospektusok, jelek, piktogramok (magyar ill. idegen nyelvű) épületen belül;
- pihenőhelyek kialakítása, akadálymentes közlekedés biztosítása mozgássérültek számára;
- az intézmény egyéb szolgáltatásainak bemutatása (pl. kávézó, ajándékbolt stb.), megjelenése, száma;
- a kiállított tárgyak, gyűjtemények biztonsági rendszerének kiépítettsége, műtárgyvédelmi szempontok leírása;

J. a kiállítások tematikájához tartozó plusz szolgáltatások bemutatását (maximum 2 oldal terjedelemben)

- kiegészítő információk;
- új szemlélet és módszerek a bemutatásban (interpretálás, esztétika), a látogatók bekapcsolása (interaktivitás), célcsoportnak való megjelenés;
- ismertetés az intézményben forgalmazott ajándéktárgyakról, kiadványokról, műtárgymásolatokról stb., az ajándéktárgyak minősége (a 3 legfontosabbnak, legjellemzőbbnek tartott tárgyról fényképeket is csatoljon);
- látogatókkal, turistákkal való kapcsolat (gyermekfoglalkozások, múzeumi órák, konferenciák, rendezvények, fogadások stb.);
- turisztikai szervezetekkel, utazási irodákkal, egyéb múzeumokkal való együttműködés.

A pályázat értékelésének szempontjai:

- a látogatóbarát szolgáltatások, programok, rendezvények száma, a programon résztvevők száma ill. az ebből származott bevétel nagysága (3 pont)
- a kiadási struktúrán belül a marketing tevékenységre, élményelemek kialakítására fordított összeg nagysága (3 pont)
- látogatószám alakulása, nyitva tartás; (10 pont)
- marketing terv szakmai színvonala, előnyt élvez, amely a következőket tartalmazza: helyzetfelmérés, környezeti állapotok meghatározása /gazdasági, társadalmi, földrajzi stb. jelenlegi helyzet, versenytárselemzés stb. / piaci trendek, szegmentáció, SWOT analízis, marketing célok, marketing-mix, források/költségvetés, ellenőrzés, a megvalósítás ütemterve; (10 pont)
- differenciált árképzés, belépőjegy (típusai), akciók, jövőbeni elképzelések, ár-érték-minőség összhangja; (3 pont)
- az intézményről végzett látogatói felmérések tanulságai (3 pont)
- a kiállítások (állandó, időszakos) bemutatása (4 pont)
- látvány-, élményelemek, attrakciót jelentő szolgáltatások bemutatása (összesen 24 pont)
 - szolgáltatás, látvány, élmény színvonala, kapcsolódása (összhangja) az intézmény tevékenységéhez;
 - a fejlesztések nagyságrendje, színvonala, száma, ütemezése;
 - az élményelemek, a kiállításokhoz tartozó interaktív szolgáltatások színvonala;
 - fejlesztési elképzelések, célkitűzések igazodása a látogatói/turisztikai igényekhez;
 - a fejlesztések indokoltsága;
 - az attrakciókról szóló – a médiában történt – megjelenések helye, száma, hatékonysága;
- megcélzott vendégkörnek nyújtott információk hatékonysága, eszközei (összesen 12 pont)
 - a felhasznált marketing eszközök információtartalma, külső megjelenése, nyelvi megoszlása;
 - milyen csatornákat, információs eszközöket választ a célcsoport elérésére;

- a felhasznált marketing eszközök ill. a marketing terv összhangja;
- személyes információ lehetősége, a látogatókkal, turistákkal érintkező személyek megjelenése, idegen nyelv tudása;
- **az intézmény arculata, megjelenése, infrastruktúrája (összesen 12 pont)**
 - az érkezési front kiépítettsége, fogadási feltételek (megközelíthetőség, parkolás, megállás, pihenőhelyek, akadálymentesítés, ruhatár, kávézó, bolt stb.);
 - a tájékoztató rendszer külső megjelenése, többnyelvűség stb.;
 - a kiállított tárgyak biztonsága;
 - tisztaság;
- **a kiállítás tematikájához tartozó plusz szolgáltatások (összesen 16 pont)**
 - együttműködés mely területekre terjed ki;
 - új szemlélet és módszerek, interaktivitás formái, célcsoportnak való megjelenés;
 - különböző korú látogatócsoportok kezelése;
 - árusított tárgyak, ill. szóróanyagok minősége, választéka;

A pályázati anyagot 5 példányban (egy eredeti és 4 másolat) kérjük beküldeni, az anyagokat nem küldjük vissza.

Kézműves foglalkozás a nagytótfalui tájházban

§ § § § § § § § §

Rendeletfigyelő

§ § § § § § § § §

A Kulturális Közlöny XLVI. évfolyam 20. számában, 2002. november 6-án jelent meg „A *nemzeti kulturális örökség miniszterének 20/2002. (X. 4.) NKÖM rendelete a muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról*” című rendelet. Terjedelme miatt nincs mód a rendelet teljes anyagának közzétételére, ezért itt csak néhány figyelemre méltó részletre hívjuk fel a figyelmet:

1.§ (2): „Muzeális intézmény a nyilvántartásában nem szereplő kulturális javakat nem őrizhet.”

22.§ (1) „A kulturális javak nyilvántartásba vételéhez szükséges adatok meghatározását, későbbi módosítását (kiegészítést, illetve javítását), valamint azok törlésének előkészítését kizárólag szakirányú felsőfokú végzettséggel és az intézmény vezetőjétől az adott gyűjteményre, illetve nyilvántartásra vonatkozó megbízással rendelkező muzeológus – a könyvtári dokumentumok esetében könyvtáros, a restaurálási napló esetében restaurátor – végezheti.”

23. § (1) „Ez a rendelet 2003. január 1-jén lép hatályba.”

VII. Fejezet „A néprajzi szakanyag nyilvántartása

A néprajzi szakanyag nyilvántartásánál kötelezően rögzítendő rovatok, illetve bejegyzésük szabályai az alábbiak:

1. Az intézmény neve
2. Szervezeti egység/gyűjtemény
3. **Leltári szám***
4. **Megnevezés(ek) ***
5. **Darabszám***

Az 1-5. rovatok bejegyzéséről lásd az I. fejezetet.

6. **Leírás, használat/tartalom***

Bejegyzéséről lásd az I. fejezetet azzal, hogy amennyiben a tárgy nemzeti eredetét meg lehet állapítani, lehetőleg ennek feltüntetésével kell kezdeni a leírást.

7. **Kor***

8. **A keletkezés/készítés helye***

9. **Készítő/alkotó***

Bejegyzésről lásd az I. fejezetet. A második részben/mezőben arra is ki lehet térni, hogy a tárgy előállítója „alkalmi készítő”, „specialista” vagy „mester” stb.

10. **Használat helye(i) ***

11. **Használat ideje***

12. **Anyag***

13. **Technika***

14. **Méret, terjedeleme***

15. **Állapot***

16. **Lelőhely, gyűjtőhely**

17. **A megszerzés módja**

18. **A megszerzés ideje**

19. **Gyűjtő/feltáró**

20. **Átadó**

21. **Átadó adatai**

22. **Vételár***

23. **Adattári szám**

24. **Leltározó/feldolgozó**

25. **Őrzési hely/elhelyezés**

26. **Képi ábrázolás**

27. **Képi hivatkozás**

28. **Szakirodalom, hivatkozás**

29. **Restaurálás/ preparálás**

30. **Státusz***

31. **Megjegyzések***

A 10-31. rovatok bejegyzéséről lásd az I. fejezetet.

Felhívások

Figyelem !!!! Figyelem !!!! Figyelem !!!! Figyelem !!!!

A Szabadtéri Néprajzi Múzeum megújuló honlapján helyet biztosít tájházak megjelenésére. Egy oldal elkészíttetése 5500 Ft-ba kerül, a felület használata díjtalan. Kérjük, hogy azok a tájházak, amelyek érdeklődnek e lehetőség után jelezzék ezt a Szövetség címén március 20-ig, hogy a szükséges adatlapot kiküldhessük.

Látni és láttatni!!! Látni és láttatni!!! Látni és láttatni!!!

A Tájház Szövetség a NKÖM részére országos helyzetképet bemutató anyagot állít össze a tájházak különböző hasznosítási módjairól. Kérjük, hogy ezzel kapcsolatos tapasztalataikat küldjék meg a Szövetség címére (szinlo@axelero.hu). Segítségüket, aktivitásukat előre is köszönjük.

A Szövetség érdekvédelmi munkájának alapja kell legyen az az adatbázis, amely a házak lényegesebb adatait tartalmazza. Ezért kérünk mindenkit, hogy a Hírlevélhez mellékelte adatlapot töltsék ki és – lehetőség szerint – március 31-ig küldjék vissza címünkre. Az adatbázis mind teljesebb elkészítése mindannyiunk érdeke!

Az UTAZÁS '2003. kiállításon (március 20-23) lehetőség lesz Szövetségünknek is megjelenni. Kérünk mindenkit, hogy ott terjeszthető reklámanyagaikat (prospektus, lev. lap, stb) március 14-ig küldjék meg a Szövetség címére (3758 Jósvafő, Pf. 2.). A nagy látogatószámra való tekintettel csak nagyobb tömegű anyag megjelentetése célszerű!

Tájházi Hírlevél

A szerkesztő előszava
(Szablyár Péter)

Tájházak végveszélyben?...
(T. Bereczki Ibolya)

Bemutatkozik a nagytótfalui tájház*
(Dr Simor Ferencné Bokody Éva)

Tájházaink állapotáról – problémák és megoldások
(Baranyai Zoltán)

A Tájház Szövetség alapszabálya

A Szövetség nyilvántartásba vételét elrendelő bírósági végzés

Tájház Szövetség 2003. évi munkaterve

Magyarországi Tájházak Szövetsége
2003-évi költségvetési terve

Regionális képviseleti rend

Ezt írták rólunk
(Népszabadság, 2003 02.06.; TÉKA)

Az „Év tájháza” pályázat kiírása
Rendeletfigyelő

Pályázati Figyelő

Felhívások

Tartalomjegyzék

*A címdalon: a nagytótfalui tájház (a cikk szerzőjének felvétele)

**Kiadja a Magyarországi Tájházak Szövetsége, Jósvafő, 3758 Dózsa Gy. utca 3.
Felelős kiadó: Szablyár Péter ügyv. elnök. Készült 200 példányban. Kereskedelmi
forgalomba nem kerül. Másolása nem tilos, inkább megtisztelő!**